

OUR LIFE
НАШЕ ЖИТТЯ

Листопад

Ч. 10 (11)

1952

НАШЕ ЖИТТЯ

РІК IX. Листопад, 1952 Ч. 11

Видає Союз Українок Америки
раз в місяць

Редагує редакційна колегія

Листування й передплату висилати на адресу:
866 N. 7th St. Philadelphia 23, Pa.

Передплата у Злучених Державах \$2.50 річно, на пів року \$1.50. В Канаді \$3.00 річно, на пів року \$1.75. Поодиноке число 25 центів.

Рукописи просимо присилати чітко переписані на одній сторінці паперу. Редакція застерігає собі право скорочувати рукописи. Надісланих рукописів редакція не звертає.

ЦІНА ОГОЛОШЕНЬ

1. 2" × 1 кол. 2.00	4. 2" × 2 кол. 4.50
2. 3" × 1 кол. 3.00	5. 3" × 2 кол. 6.00
3. 4" × 1 кол. 4.50	6. 4" × 2 кол. 8.00
7. 3" × 3 кол. 10.00	

При річних оголошеннях даємо 20% знижки.
Замовляючи, подати тут зазначене число.

OUR LIFE

VOL. IX. NOVEMBER, 1952 No. 11

Edited by Editorial Board

Monthly publication of the Ukrainian National

Women's League of America, Inc.

866 N. 7th St. Philadelphia 23, Pa.

Subscription in the United States \$2.50 per year
— \$1.50 for 6 months. Subscription in Canada
\$3.00 per year, half year \$1.75. Single copy 25c.Entered as second class matter July 8, 1944,
at the Post Office at Philadelphia, Penna.,
under the Act of March 3, 1879.

ПРЕДСТАВНИЦТВА "НАШОГО ЖИТТЯ"

АВСТРАЛІЯ:

Mrs. I. Pelensky
136 Forest Rd.
Arncliffe, N.S.W.
Australia

Річна передплата: 1£

Піврічна передплата: 11 шил.
Поодиноке число: 2 шил.

АНГЛІЯ:

Mrs. I. Witoshynsky
30, Keighley Rd.
Bradford, Yorks,
England

З М І С Т

К. Гардецька: Готуймо завтрішній день!..	1	Українська вишивка: Вишиваний на-	
Б. Нижанківський: Вежа Волоської церкви	2	стіленьник	13
Із листування: Дві іміграції	2	Що варити й пекти	14
І. Домбчевська: У шпитальній, війсьній		М. Стратієнко: Малий українець	15
службі	3	О. Цегельська: Славцьо-коник	15
С. Парфанович: Ми й Америка	4	Листопад	15
О. Мак: Мандрівники	6	Г. Ліська: Опосум	16
Л. Бура: Із зброєю в руках	7	О. Цегельська: Ганнуся всього боїться ..	16
Л. Лисак: Із прикордонного міста	9	National Council of the United States	17
У роковини великого голоду	10	У 30-ліття подружжя	18
Н. Костецька: Смажене м'ясо	11	М. Стратієнко: Лист до редакції	18
С. Стечишин: Найлонові панчохи	11	О. Лотоцька: Світ у завірюсі	19
Др. Р. Сочинський: Чи простуда небез-		Н. Ішук-Пазунок: Які напрямні СФУЖО?..	20
печна?	12	При громадській роботі	21
Дітвора потребує	12	І. Косач-Борисова: Колодяжне	23

Рисунок на обгортці: Братська Церква у Львові
Із книжки В. Січинського: "Памятки української архітектури".

Готуймо завтрашній день!

(Листопадові міркування)

Ми так мало вчимося зі сторінок минулого! Неначе малі школярі, які вертаються все до букваря і починають із а, б, в... Тільки, щоб нам не сказав хто цього, борони Боже — бо ми мудріші за всіх, вже й Америку збагнули чи яку іншу заокеанську країну... А вже Шевченко писав:

Якби ви вчилися так як треба,
То й мудрість була бн своя...

І якраз ця „своя” мудрість навчила б нас жити „так як треба” і самим творити, а хочби й готувати отой „завтрашній день”

Зачнімо від себе. Від споконвіку притаманного жінці почування — любови. В заповідях Божих приписаної любови Бога й ближнього свого, оспіваної і звеличаної материнської любови, а дальше любови Батьківщини... Оцього почування, яке ішло з нами в мандрівку і міцніло й кріпло в міру того, як ми віддалювались від неї...

А в сучасних умовах змеханізованого та зматеріялизованого довкілля стаємо байдужими до твердої дійсности, серед якої живе, бо **мусить** жити, наша сестра, мати чи подруга там, на рідних землях... Це правда, що тільки час від часу доходять деякі відомості з-поза залізної заслони. Вони скупі, але які вимовні! А хто вміє і хоче читати між рядками хочби часописних вісток, про сучасний стан життя на Україні, — як же багато прочитає та на-

вчиться... Може не так важке життя наших жінок і матерей там — самими матеріальними недостачами, чи навіть психічними депресіями, як отим сірим, безнадійним „завтра”, убиття душі в людині та взагалі запереченням людини самої. Там потрібний тільки бездушний „робот”, механізм для найвищого осягу праці і схвалення партійної політики.

І чи можете повірити, що навіть у таких умовах іде там постійна боротьба „за душу дитини”? Іде і навіть із позитивним вислідом — тільки зовсім іншими методами та скрито й обхідними шляхами! Але доходить до цілі, бо там живе ядро української нації, що творить внутрішній спротив проти насадженої чужої доктрини, звичаїв та обичаїв.

Коли навіть всилу суворих законів приймає буденне життя села чи міста „казьонний” вигляд, то внутрі його ніколи не вгасає вогник дійсної любови до чогось рідного. Часом буває це тільки незначний „амулет”, який пригадує щось давнє, інше, своє — власне і тільки „своє” Це підсилює їх надію.

Що ж робимо в той час ми — тут в умовах вільного світу? Святкуємо всякі роковини, співаємо панахиди, деклямуємо про любов до України та її зволення. А чим же живуть наші діти? Чи мають вони хоч у-

яву, що це тепер, ця вимріяна мати-Україна, хто там живе, яка молодь виростає? Чи справді, якби настало оте так дуже нами очікуване „завтра” — то ми готові до цього завдання? З чим ми туди підемо, чи пішлемо своїх дітей? І як нас там зустрінуть? Чи зрозуміють вони нас, чи відчуємо ми їх та чи зможемо підчинитись вимогам тамошнього життя?

До цього треба готуватись нам самим, коли хочемо приготувати до цього своїх дітей. Нехай наша молодь не буде тільки гарним, може навіть рідкісним „пустоцвітом”, але збереже любов і пошану до української людини, замученої і зацькованої, з творчими завдатками у душі. Бо ця людина — це дух-велетень, що береже наш корінь материк у творчій напрузі. І коли наша молодь відорветься від неї, коли не зрозуміє її, тоді вона вже пропала для нашої „великої мети”

А до цієї мети нам треба працювати. Раз-у-раз памятаючи про неї, треба виховувати молодь на національно-свідому, морально здорову людину та скромного, але послідовного громадського працівника.

В цей тільки спосіб оправдаємо нашу мандрівку, коли зможемо повернути Україні те, що ми взяли, що нас врятувало на еміграції і що ми зберегли для її скріплення. Готуймося до завтрашнього дня!

К. Гардецька

ВЕЖА ВОЛОСЬКОЇ ЦЕРКВИ

Мов у грозі піднесена рука,
Вона над містом мовчки височіє,
Спинись, людино! Хто читати вміє
В цих мурах, кладених з пісковика?

Над нею днів шумить дзвінка ріка,
Де у горі хрест золотом паленіє.
Послухай лиш, примкни тремтливі вії,
І вчуєш голос, що пливе в віках.

І він тебе, мов хмелем, розколише.
О, стій спокійно. Слухай — тихше, тихше,
Хай в жилах дзвоном грає давня кров!
І ти нераз, як в душу ляжуть хмари,
Коли у серце туга громом вдарить,
Немов жебрак, сюди завернеш знов.

Із збірки „Щедрість“

Із листування

Бюро Централі СУА одержує чимало листів із запитаннями, які могли б зацікавити коло наших членок і читачів „Нашого Життя“. На особливо цікаві запитання у тих листах відповідатимемо у цій рубриці. Також прохаємо подавати свої думки для використання у цьому листуванні.

Дві іміграції

У нашому листуванні, а також у товариських розмовах чи на зібраннях проскакує часто питання про те, яке значення мають обі хвилі іміграції. Воно вже доволі оклепане й обговорене з різної точки погляду. Та не зашкодить нам спинитися над ним із площини нашої організації. Бо воно суттєве для дальшого співжиття і співпраці давніх із новими.

Коли хочемо зясувати собі значення одних і других, треба перенестись думкою в ті далекі часи, коли перші наші переселенки сюди прибували. Це були молоді дівчата без великої освіти й життєвого досвіду. Не знаючи мови, вони тяжко пробивались у початках, з трудом поборюючи свою тугу за рідним краєм. Та тверді засади, які винесли з рідного дому, не дали їм пропасти. Вони міцно держались свого гурта та звичаїв, творили родини і налагоджували життя.

Коли плав клич згуртуватись у свою організацію, жіноцтво живо на нього відгукнулось. Без великих слів і заохоти стало до праці. Зрозуміло, що настав час налагоджувати й життя громади. Тому, будуючи свою

організацію, воно брало участь також у будові церкви чи народнього дому.

У цій громадській праці американська українка розвинулася і дозріла. З несміливої молоді дівчини вона перемінилася у досвідчену діячку, що вміє вести збори, переводити імпрези та плекати звязок із американськими жіночими організаціями. Вона вже стала йти власним шляхом у громадському житті. Та головною пружиною її діяння була любов до рідного краю. Вона пам'ятає про його недолю, не забуває його в нещасті й відгукується на кожну його важнішу потребу.

Нова хвиля іміграції вирушила сорок літ пізніше, переживши зрив нашої державности й важку, невпинну боротьбу за неї. Це загострило її чуйність до проблем національного життя. Вона покидає рідну стріху в обороні проти ворога тяжкого й залишає все, щоби рятувати рідне слово в устах своїх дітей та плекати свою, невгнуту українську думку. Цілий час мандрівки вона оберігає одне й друге. Й коли прибула на поселення за океаном, стала тут по своєму налагоджувати життя.

Обі хвилі переселенців зустрілись наперед в особистому житті, а потім у громадській праці. Нічого дивного, що зараз же виринули поважні різниці у підході. Одні й другі перейшли іншу життєву школу, одні й другі ставлять до життя інші вимоги. Дарма, що прямують усі до одної мети.

При такій зустрічі легко падають докори в одну або другу

сторону, не завжди оправдані. Забувають одні й другі, що кожен час вимагає свого. Перша переселенка вийшла з-під низької стріхи і виросла в країнні хмародерів на громадянку — це вже один її великий осяг. У висліді вона має реальні здобутки: тисячі жертв для рідного краю, рідні храми й громадські доми та освідомлення американського світу. Можливо, що вона й дечого не допильнувала у своєму змаганні, як це їй закидають. Та саме тут черга на новоприбулих. Вони озброєні в досвід і науку, могли б краще освідомити світ про Україну. Бачимо вже докази того в починах 22 Відділу СУА в Шикаго, Ілл., що навязав взаємини з жінками поневолених народів, або 58 Відділу у Дітройті, Миш., чи Окружної Ради у Філадельфії, Па., що співпрацюють тісно з Інтернаціональними Інститутами. А жіноцтво Нью Йорку бере саме успішну участь на Міжнародній Жіночій Виставці.

Та знову ж таки й ця праця вимагає спільного зусилля. Вона мусить спиратись на тут рожене покоління, яке володіє мовою та знає спосіб думання американського світу. Знову йде вклад різних верств у велике діло освідомлення про Україну.

Це треба в наших взаєминах завжди пам'ятати. Перші переселенці побудувати життя по своєму. Вони вложили в нього стільки ж сил і волі, що тепер вкладають нові на свій лад. І тільки віддаючи належну шану вартостям обох, можна змагати разом до одної мети.

У шпитальній, війсьній службі

Важко писати про події, що діялись кілька десятків років тому, без записок та світлин. Та треба викликати з мороку забуття ті картини, що там ще збереглися. Бо все проходить і минається, а могло б послужити комусь вказівкою на майбутнє.

Був місяць червень 1915 р. Небо над Львовом було ще темне від горючих шибів у Бориславі, що їх запалили відступаючі московські війська. На підльвівських полях вирости знову свіжі могили незнамих воїнів, що їм „не було числа“

Австрійське військо, відбивши Львів, не залишило там великої залоги. Всі військові сили кинено на фронт, що посувався доволі скоро на схід. Та все ще переходили через місто перетомлені боями та спекою вояки. Тягнулись цілі валки селянських підвод, а на них, на горстках соломи — ранені. Біля шпиталів були навіть хідники ними завалені. Обробовані з устаткування шпиталі не могли помістити стільки ранених та хворих.

Ця картина не могла пройти незаважено і струснула серцем українського жіноцтва. Воно кинулось розшукувати українців поміж раненими, яких виявилось поважне число. Подавано вістку з уст до уст. Треба було допомогти відживою, біллям та піддержати добрим словом.

Ці перші дні у звільненому Львові спонукали людей доброї волі призадуматись над зорганізуванням постійної допомоги нашим хворим та раненим воякам. Ініціативний гурток жінок (не знаю докладно прізвищ) був уже при праці, коли я приїхала з недалекого села. Я застала тоді їх при уладженні двох шпиталів, великого в будинку Духовної Семінарії та меншого в монастирі оо. Студитів.

Заходом вище згаданого гуртка скликано в митрополичій галаті членів львівської громади для оснування організації „Українська Самаританська По-

міч“. Це було при кінці червня 1915 р. Нарадою, що була річєва й коротка, проводив радник Ол. Барвінський. Постала перша українська самаританська установа у Львові, що мала нести поміч хворим, раненим та виздоровцям УСС то воякам українцям австрійської армії. Першим завданням мав бути вишкіл медсестер.

Медсестра Стефанія Рибчак працювала в укр. шпиталі і померла при сповнюванні свого обов'язку.

До Управи У. С. П. увійшли: радн. Добрянський, голова, лікарські дорадники: д-р Е. Озаркевич і д-р Б. Овчарський, правний дорадник: д-р Мирослав Янкевич, секретарка Ір. Домбчевська, скарбник ред. Федь Федорців, пресовий референт ред. Ст. Чарнецький, звязкова Павлина Гладилевич.

Рівночасно з уладженням шпиталів, при якому працював зіграний гурт жіноцтва, ішли курси медсестер. В завірюсі першого року війни не було як переводити вишколу медсестер. Досі місце фахових доглядачок хворих займали польки, бо вони, маючи свої фахові школи, переважали в шпиталях. Розписано оповістки про курс для українських медсестер. Скільки їх зголосилося! Були між ними монахині, вчительки, студентки, кравчині, домашні

помішниці. Ледве можна було помістити їх у тодішньому тісному приміщенні „Просвіти“. Почалась пильна праця. Викладачами були лікарі: д-р Озаркевич, д-р Овчарський та д-р Сафіян. Практичні вправи переводили в „Народній Лічниці“

Щоб охопити всіх, що бажали вчитися, переведено два чи три курси. Нелегко було в короткому часі перейти ввесь потрібний матеріал, одначе всі працювали з таким запалом, що іспити виказали гарний рівень знання в теорії та практиці.

Військова комісія признала шпиталі здатними для війська. Щоправда, не могла сповнитись мрія, що ці шпиталі служитимуть тільки українцям. У військових частинах австрійської армії були вояки різної народности, тим то шпиталь при вул. Коперника став загальним.

До праці в цьому шпиталі зголосилося 28 медсестер. Хоч не мали вони ще шпитального досвіду, проте працювали з такою посвятою, що знаходили признання у військовій управі й лікарів та багато вдячності в хворих. Було між раненими та хворими багато українців із Закарпаття, траплялись теж полонені з Великої України. Одним та другим присвячували наші медсестри велику увагу, бо хотілося за цей короткий час шпитального побуту ще й освідомити їх національно. Хоч важко працювали у своєму званні, проте пильно дбали про духову розвагу своїх хворих.

Всі ранені діставали українські книжки та часописи (наші редакції давали їх даром), писали неграмотним листи і т. п. У великі рокові свята мали українці традиційний Свят-вечір з ялинкою, колядками та свят-вечірними стравами. Жаль, що у війсьній завірюсі пропала мені світлина з цього зворушливого свята із підписами всіх сестер.

Часто бувала я в цьому шпиталі як секретарка У. С. П., а окрім цього працювала там моя сестра. З іншими медсестрами вязала мене тісна приязнь. Не-

раз зустрічалась із ними в обідній перерві у семінарійному садку, де ми, розкошуючися смашними яблуками від о. Горчинського (вбитого большевиками), гуторили й ділились враженнями з праці. Не можу пригадати їх усіх, таких знайомих мені облич. Згадаю з пам'яті найближчих мені. Може хтось інший доповнить цей список. Це були: старша сестра Павлина Гладилевич, Стефа Пашкевич, Роза Олексин, Софія Ковблянська, К. Заяць, П. та К. Рудковські, О. Голубець, Катря Гладилевич, Стефа Рибчак.

Минали воєнні роки та наспів 1918 рік. Перший листопада струснув українським населенням Львова. Ішли бої на вул. Коперника і шпиталь був під обстрілом. На вулицю можна було вийти тільки з нараженням життя. Через безнастанну стрілянину доставка ранених могла відбуватись тільки вночі. Та медсестри встановили дижур при брамі і втягали до сіней усіх, що впав через постріл поблизу.

Не знаю, як закінчилася праця українських медсестер із приходом польськ. армії. Львів же був відрізаний від своєї армії й тому напевне небагато їх виїхало з УГА. Знаю історію одної з них, що звязала себе навіки з українським шпитальництвом. Стефа Рибчак у перебранні молочарки передісталася через янівську рогачку та зголосилась до відділу сотника Секунди. Серед гострої зими 1918-19 підводами, часто й пішки діставалась там, де треба було її помочі. На відтинку в Б. уладжувала шпиталь для тифозних, заразилась сама тифом та в Великодню суботу у квітні 1919 р. померла таки в тому самому шпиталі. У Великодній понеділок при звуках дзвонів ховали вояки у вояцькій домовині свою добру опікунку, сестру Стефу. Ціле місто провожало її до могили. До 1939 р. кожних Зелених Свят поминали її та прибирали могилу квітами. Спочила серед вояків, яких теж скосив тиф.

*

Захист для Українських Січових Стрільців має свою окрему історію, що її важко вмістити в

рямцях цього спомину. У. С. П. виборола дозвіл на його відкриття з великим трудом у військовій владі. Дня 15. липня 1915 він був уже готовий.

При ньому була своя робітня білля, що її очолювала Люба Артимович, пізніша мати Вероніка ЧСВВ. На цю ціль пожертвувала п. Люкасова, вдова по міському лікарі, на ті часи велику суму 1.000 кор. Український купець Роман Зубик дав покривала та матеріали на білі плащі. Сільські жінки прислали подушки, вишивані рушники, льняні полотна. При улаженні захисту працювали Наталія Домбчевська (пізніша с. Надія ЧСВВ), М. Маркова, К. Заяць, п. Гладилевичева, Софія Нагірна, Орися та Калина Величківні, Дарка Білинська.

У захисті працювали постійно: Ірина Домбчевська, управителька, Катерина Дика та Соня Моджейовська, медсестри та

помішниці, сільські дівчата — Єва, Марія, Ксеня, Рузя і Таня. При захисті існував Комітет Опіки над УСС, якого головою була Герміна Шухевичева, піонірка жіночого руху у Львові. Комітет займався збірковою акцією в користь захисту та дбав про розвагу лікуванців.

Я свідомо цього, що цей нарис про ролі українського жіноцтва Галичини у шпитальництві в час першої війни — неповний і недокладний. Та може спонукає він тих, що краще пам'ятають — відгукнутись та своїми відомостями доповнити його.

Зокрема слід би насвітлити таку ж працю українського жіноцтва на Великій Україні, про яку досі мало маємо відомостей. А вона проводилась у багатьох осередках під час війни, а потім ще більше під час наших визвольних змагань.

Софія Парфанович

Ми й Америка

Так, оце ми зажили на американській землі. Найбільша частина з нас казала собі, покидаючи Європу: ідемо тільки на якийсь час, перебудемо лиху годину, а потім вернемось знову. Безумовно, дехто ще й далі так думає. Та вже, зустрівши знайомих, рідко чує запит: як думаєте, вернемось до дому чи ні? Забувають? Може ні, але життя пливе і несе нас на своїй течії і задержати його не годен. Минуле, яке б воно не було, залишається поза нами, воно блідне й почасті забувається. Чому? — Бо це природний процес нашого мізку, нормальний спосіб його праці. Минуле складається якби до якоїсь коробки чи шухляди, а життя наче банк: відкриває нове конто. Ми вкладаємо на нього щораз новий капітал, щораз нові переживання. Бо це природна обставина, це життя. В ньому немає мертвих точок, немає застою. Завжди щось діється і те щось лягає на нашому рахунку і будує новий капітал. І, мені хочеться розглянути оцей капітал, хочеться час від часу зробити підрахунок, та перевірити оце конто. Неодне цікаве

можна буде там найти. В ряді статей я хотіла б це зробити. Суттю всіх їх: наше відношення до Америки. Думаю, що якщо не всі ми, то багато з нас думає над цими справами і може й додасть від себе те, чого, може бути, я не помітила. Так мали б ряд дискусійних статей на тему дуже сучасну: нашого життя на нових землях.

Зачнім від першої і так би основної справи, тобто американізації. Поставмо собі питання: американізуватися, чи теж відгородитися муром від усього американського і зажити як тільки можливо у власному середовищі, серед власних думок, звичаїв і людей?

Дехто відразу насторожується, коли заговорити про американізацію. Він, — гордовитий син Європи, мав би покинути її стару культуру і прийняти оцю молоду та далеко незрілу тут? Ні, нізащо! — так вигукне не один. Нагадую собі одного листа до редакції часопису, що помістила мою статтю-насмішку над тими, що окружені різними добірними харчами, мало не голодують тут, бо все є інше, як вони зви-

кли в дома. Оцей громадянин лаяв мене за намову до американізації і лаяв Америку за все, ну таки за все — хлібом чи буряками починаючи, а браком колеса на хаті і гнізд пташиних під стріхою (і яка вона, мовляв, тут стріха!) кінчаючи. Авторці, мовляв в Америці легко живеться і хотіла б, щоб усім, як і їй, смакував м'який, недопечений американський хліб. І багато дечого, менше чи більше лайливого він написав під моєю адресою.

Но, добре, сказала я собі, ця людина хотіла б, щоб усе було тут, на цій землі, до чого дома привикла. Коли чогось немає — лає оцю країну. І запитала я себе, чи ця людина не підпаде американізації, що їй так лає і чи згодом і вона не тільки не погодиться з багатьма обставинами, але й не знайде багато доброго, гарного й корисного в оцьому тут, американському? Отож, спостерігаючи наших людей тут, особливо в Дітроїті, де обставини є може дещо інші як в інших містах (хоч можливе, що всюди вони зводяться до того самого: ошадність, власний дім і авто) — я натрапляю на різних цікавих людей. І кортить мене писати про них.

Основне питання — американізуватися чи ні, я відповіла б так: чи ми хочемо чи ні, ми американізуємось! Це зовсім нормальний, природний процес, відомий усім природничим наукам. Коли ви пересадите рослину з одного місця на друге, коли ви перевезете тварину з одної країни в другу, — вона або привикне, чи як кажемо закліматизується, або згине. Продовж віків на земній кулі гинули й вигинули тварини й рослини, що не достосувалися до змінених умовин повітря чи клімату. Перетривали ті, що достосувалися до них. Не значить, що вони хотіли або ні, тільки що змогли або ні. Те саме й з нами і кожною еміграцією. Ми мусимо достосовуватися до землі, людей і обставин. Ми робимо це з дня на день, з мінути на мінуту — хочемо ми цього, чи ні. Дехто й не помічає цього процесу в себе. Та коли дивитися з боку, він дуже яскраво позначається. І що більше така людина лає новий світ і його обста-

На 31 Конвенції Національної Ради Жінок Америки в жовтні 1952 року, в Нью Йорку. Сидять зліва: Олена Ф. Д. Лотоцька, голова СУА, Шарлота Лейден, нововибрана голова НРЖА, Олена Г. Еванс, б. голова, тепер почесна голова НРЖА. Стоять зліва: Ф. С. Рау, перша містогорова, Луелла С. Лаудін, реф. зв'язків НРЖА, Іванна П. Бенцаль, реф. зв'язків СУА.

вини, то яскравіше позначається на ній вплив нового життя, може на основі контрасту.

Так отже: чи американізуватися чи ні, я відповіла б: так. Чи хочемо цього чи ні, воно діється і станеться. З нами — наскільки можливе й треба для збереження нашого життя, а з нашими дітьми — й поготів. Між одною й другою американізацією треба поставити гостру чертку й обговорити їх обі. В одній і другій знайти й витичити те, що корисне, необхідне, чи добре та зазначити й може нап'ятувати те, що зле. Я поставила б собі за мету моїх статей вишукати оці моменти. Не тому, що їх інші не помічають, а тому, що вони, найчастіше, не думають про них. Життя йде непомітно, день за днем серед праці та буднів і мало хто має спромогу піддати їх аналізу й витягнути з них внески. Аналіз і синтез — завдання письменників чи дослідників.

Рядова людина на них не находить часу й спроможности. Хочу на сторінках нашого часопису кинути ряд нарисів, наче б фотографій людей і на їхніх прикладах перевести аналіз цього питання. Але ж в оцей, першій і вступній статті я поставила б першу тезу: так, американізуватися! Хочемо ми цього чи ні, ми це зробимо. Крайше ж нам це зробити свідомо й критично, витискаючи на

формі нового життя знак і надаючи йому подекуди зміст свого. Щоб було як оце житло моїх знайомих: зверху звичайний американський „гавз”. Але ж у середині його перебували, устаткували й оздобили на наш, типовий український лад і стиль. Там ви відпочиваєте і забуваєте про ностальгію й пустку чужини. Хотілося б щоб і нутро ваших знайомих було як цей дім: щоб зберегло свою культуру, приспособивши її до чужого ґрунту та витворивши свій досконалий американсько-український стиль. І, щоб у цьому стилі зросла й молодь, оце друге покоління, наражене на значно глибше йдучу американізацію. Бо вони або не памятають батьківщини, або й ніколи її не бачили. Вони становлять другу проблему, що правда тісно пов'язану з першою. І для них самі батьки інколи неспроможні знайти спосіб життя, як яскраво бачимо на дітях старих емігрантів. Вони залишили їх зовсім впливові школи, так наче б кинули їх на прудкі хвилі річки і вона понесла їх зі своїм бігом.

Зясовую собі, що намічене завдання, дуже широке і що не одне я помину, що варто б згадати. Та життя багате й зміни- ливе і невичерпне.

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

Мандрівники

(Казка для мандрівних птахів)

Схиливши голови, стояли три брати, чекаючи батьківського благословення.

Стояли молоді, міцні, як здорові дубки, з наплечниками на спинах, з окованими залізом, тяжкими, сукуватими палицями в руках: були приготовані до далекої дороги. А навпроти них стояв суворий батько, якому сивина вже легко припоросила скроні, стояла похилена тяжкою працею мати і молоденька, гнучка, немов трирічна берізка сестра.

— Сини мої — гордість моя! — говорив на прощання батько. — Памятайте, що кінцевою метою кожної мандрівки є завжди рідний поріг і рідна стріха. І, навіть обійшовши прямою дорогою землю, чоловік прийде на те місце, з якого вийшов. Та людина мусить все триматися одного напрямку, одного шляху. Бо горе путникові, що зібеться на непевні бічні стежки: він згубить не тільки дорогу, а й стратить на камінистих тропах, у зрадливих болотах і колючих чагарниках певність, надію, силу і віру. Отже, йдучи, тримайтеся взятого заздалегідь напрямку і ніколи не забувайте, куди йдете, чого йдете, і куди маєте вернутися.

Першим обізвався на батькові слова найстарший син:

— Темна і тісна наша хата, батьку. Безправна і скривджена наша Вітчизна. Крізь наше вікно не видно нічого, що могло б скріпити мої сили, поширити мої знання і навчити кращого життя. Тому я йду у світ, де більше простору і світла, де існують інші порядки й інші закони. Я йду набратися в чужинців досвіду, який би придався нам усім у нашій боротьбі за волю і справедливість. Я йду, щоб принести знаряддя для цієї боротьби і також лік на тяжкі рани нашої нени. Я йду ще й тому, що хочу вивчити помилки і злочини чужих, щоб у майбутньому і ми не робили того, що вийшло на шкоду іншим. Я хочу знати все, а не знаю нічого. Я виходжу з дому недосвідченим молодиком, але вернуся

зрілим мужем, озброєним у до-свід. Чекайте ж на мене!...

Обізвався і середній син:

— Ви правду сказали, тату, що кінцевою метою кожної мандрівки є рідний поріг і рідна стріха. Але, чи мусить ко-нечно йти мандрівник до тієї самої стріхи, спід котрої він утік? Думаю, що ні. Чого вер-татися до тієї хати, яка не може охоронити людини від холоду і негоди, в якій плісінь на ши-бах заступає сонце, а по кут-ках сидять голодні злидні? На-віщо вертатися в той край, де панує неволя і горе, і де ман-дрівник лишає тільки стару, на-піврозвалену халупу, коли існу-ють у світі приязніші краї, в ко-трих можна мати нову, міцну хату, завітчану спокоем і дос-татком. Я йду шукати тих кра-їв. Я хочу бути щасливим! Я
я не вернусь більш, тату...

Гірко зітхнув батько на си-нові слова:

— А чи ж не заскорбить твоє серце, сину, покинувши рідний край в ліхий години?

— Достаток — найкращий лік на заспокоєння серця.

— Ой, сину, сину, жаль мені тебе: бо встократ щасливіший той, у кого серце обкипає віч-ним боєм до свого рідного, як той, чие серце може закаменіти у спокої від власного достатку. Але — що ж робити?... Иди, шу-кай свого щастя, нехай тобі Бог помагає!

І нарешті обізвався наймо-лодший син:

— І я, тату, не знаю, чи вер-нуся. Але не тому, що шукати-му щастя в чужих краях. Мій кожний крок на чужій землі — буде тільки кроком до цієї стріхи, яку покидаю, хоч від-даль між мною і нею буде зро-стати. Я йду в світ співати прав-ду про наші болі і нашу недо-лю. Я йду в соняшні країни при-гадувати людям, що є ще землі, в котрих панує темрява, в кот-рих ріки виходять поза береги від крові і сліз. Я йду будити серця, закаменілі від особисто-го щастя. Але тяжка і довга бу-де моя дорога, і тільки, може, останню краплину крові мого

серця вдасться мені донести назад. Мамо моя, не плачте! Іду тому, що люблю вас! Іду тому, що мури треба валити водночас і ззовні і зсередини. А тих, хто хотів би працювати ззовні так мало! Кожен, хто ді-станеться за огорожу вязниці, радіє своєю волею і забуває про тих, що ще лишилися. Не плачте, мамо! Я йду від вас для вас... А ти, сестричко, будь опо-рою і надією батькам. Надія — велика річ!... Ось тут, у цьому горщику я посадив щепку ніж-ного, як і ти, клену. Плекай йо-го! Він восени губитиме листя, але навесну зеленитиме знову і дасть квіти. Памятайте: як дов-го буде рости цей кленик — так довго я живий; як буде розви-ватися — так буде успішна моя мандрівка; як довго зявляти-муться на ньому квіти — так довго не повинна покидати вас надія. Прощайте!

Так вибралась у незнану да-леку дорогу три брати — трое молодих мандрівників з тієї країни, про яку забуло сонце. Відома, безконечно повторю-вана історія, що була старою у сиві віки давнини і буде вічно свіжою в прийдешніх століт-тях..

Минали дні, місяці й роки, в яких спустіле гніздо чекало на поворотців.

Сивіла дуже батькова голо-ва, горбилась материна спина, зате росла і набиралася сили молода сестра. А довкола було сумно, і сонце не заглядало крізь запліснілі шиби убогої хати. Надворі бушувала него-да, і часто докучливий сніго-вий вітер вривався крізь шпари, примушуючи злякано тріпотати слабенький вогник каганця.

І одного такого холодного вечора повернувся найстарший син. Зойкнула з радості, зало-мивши руки, старенька мати, заголосила, тулячись до бра-та, молода сестра, і непокірна, тяжка сльоза полекші скотила-ся по батьковій щоці.

А він стояв міцний, змужні-лий, з твердим виразом очей і гордою поставою.

(Локінчення на стор. 8)

Із зброєю в руках

(Думки учасниці визвольних змагань)

Мало хто з нас знає, що в стейті Нью Джерзи живе в тишині малого містечка жінка, що на неї під час наших визвольних змагань були звернені очі всього галицького жіноцтва. Молодих дівчат, що пішли в 1914 р. зі зброєю в руках боротись за Україну, не було багато. Та одною з них була саме Гандзя Дмитерко, уродженка Львівщини.

Ось що пише вона про ті часи:

„Цього року минає 40 літ, як у Львові з тайного пласту, що існував при самоосвітніх гуртках молоді („Молода Україна“) вилонився завязок стрілецької організації при кінці 1912 р., а в черговому році оформився в стрілецьку організацію. Молодь живо цікавилась подіями на балканському півострові (війна Туреччини з балканськими народами) та захоплювалась кличчями збройної боротьби за волю. Жіноча молодь того часу не оставалась позаду, а йшла поруч із своїми шкільними товаришами. Таке було безмежне хотіння служити великій справі! Тому коли з вибухом війни стало організуватись наше стрілецтво, багато дівчат кинулося до зброї. Та по страшних заходах і зусилля **вдалося** тільки кільком дівчатам піти з побратимами-стрільцями проти вічного ворога — Москви“

Українське жіноцтво Галичини з гордістю привітало цей крок. З подивом слідкувало за шляхом молодих дівчат, що себе оправдали і в військовій службі.

„Всі труднощі й невгоди в обставинах вояцького й воєнного життя ми легше перенесли, як в нормальних обставинах. Загартовані на всі фізичні труди й недостатки, психічно переходили ми над неодним явищем до денного порядку й багато „не добачали“ та „не дочували“. Інстинктивно в своїй душі відчували ми, хто ставиться до нас „із перцем“, а хто зі „ширим серцем“.

На запит — що саме залиши-

ло найбільший слід у її пам'яті, відповідає:

„Всі радощі й смутки стрілецтва переживали ми разом. Побіду на Маківці та похід із Карпат над Стрипу (Семиківці, Панталиха), криваві бої на Лисоні і під Конюхами та Куропатниками. Та доля не щадила й особистих важких переживань. Багато близьких товаришів, яких ще бачилося вчора і розмовлялося з ними, сьогодні

Ганна Дмитерко-Ратич

дні вже вкрила сира земля. З товаришкою зброї О. Степанівною розлучилась я під Лисовичами, де вона попала в російський полон, а в літі 1918 р. навіки з хор. Софією Галечко, яку постигла смерть у хвилину Бистриці. Багато переживалось спільних радощів і смутків, які сплітались водне, про що й у пісні співалось:

Як ідуть у бій — співають
І зі співом умирають...“

Ще згадує Ганна Дмитерко-Ратич, як у 1918 приділено УССтрільців до групи, якою командував архикнязь Вільгельм, що між стрілецтвом зеднав собі великі симпатії. Із цією групою перейшли УСС ціле Правобережжя. — Сповнилась мрія довгих літ, пішли вони „визволяти братів українців з московських кайдан“ Усюди, згадує вона, зустрічали їх радісно, усюди знаходили вони

скоро лучність із століттями розділеними братами. Та ця популярність стрілецтва не подобалась команді і стрільців перекинено на Буковину. Та вже тріщали основи австро-угорської монархії і події пішли своїм ходом. А в них українське стрілецтво відограло свою передову роль.

Багато судилось пережити ще на життєвому шляху. Ганна Дмитерко стає дружиною й матір'ю чотирьох синів. Вона провадить їх вправною материнською рукою аж поки вкупі зі своїм другом не йде в велику нашу мандрівку. І тут — із перспективи пройденого, дивиться на теперішність:

„У цей час нашого розпорощення по цілому світі ми повинні звернути найбільшу увагу на виховання молоді, як під оглядом морально-національним так і військовим. Молодь мусить бути підготована до своїх завдань і загартована до життя. Тоді на поклик Матері-України прорве вона греблю й прибуде їй у допомогу“

„Питання чи жіноча молодь повинна приймати участь у боротьбі зі зброєю в руках та переходити військовий вишкіл, було у свій час та остає й досі отвертим. Все ж таки критичні уваги про меншеартість жінки під тим оглядом відчували дівчата-стрільці як велику несправедливість. Історичний момент на порозі першої війни покликав нас, а приклади героїзму української жінки вложили нам зброю в руки.

У майбутньому історичному моменті національно вихована українська жіноча молодь знайде способи, як найкраще виконати свій обов'язок у великій потребі Батьківщини“

СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ ЗАСТУПЛЕНИЙ НА ФОРУМІ

У відкритті форуму Н. Й. Гералд Трибюн брала участь представниця США п. Марія Демидчук. Союз України Америки був запрошений як член Федерації Жіночих Клубів. Опис форуму та враження нашої представниці подамо в черговому числі.

МАНДРІВНИКИ

(Закінчення зі стор. 6)

— Благословенна будь хви-
лино — сказав нарешті — в яку
переступаю цей поріг.

— Ми стужилися по тобі —
сказали всі троє.

— Ще раз будь благословен-
на хвилино, в яку судилося
мені повернути до рідної хати!
Бо щасливий той, хто по дов-
гій мандрівці вертається додо-
му, а ще щасливіший той, кого
чекають із тугою. Я також сту-
жився за вами, за Батьківщи-
ною. Змерзла моя душа вдале-
ні від родинного вогнища, тур-
ботами про вас зболіло серце.

І затріщав весело вогонь,
розяснився тріпотливий вог-
ник каганця, і велика тиха ра-
дість розліялася по вбогій ха-
тині.

— Розкажуй сину, що приніс?
— спитав батько. — Бачу, що
скарбів не маєш. Чи, може, по
дорозі пограбували тебе роз-
бійники?

Усміхнувся спокійно син.

— Мої скарби, тату, не видні
для ока і розбійників не при-
ваблюють, а відстрашують. Я
приніс меч і загартоване слово,
гостріше від меча. Розбійники
мені не страшні.

— А де ж брати твої? — зно-
ву спитався батько.

— О, тату, мій наймолодший
брат і твій син твердо простує
до мети. Не сплять його ні
буревії, ні дощі, ні крем'яністі
дороги, ні зачерствілість люд-
ських сердець. Він терпить нужду
й горе, зустрічає холодну бай-
дужість, але все ж таки і тут і
там впали іскорки голошеної
ним правди, і багато людей у-
перше почули від нього таке,
про що раніше навіть не дума-
ли. І ті, хто вже чув і зрозумів
його пісні, несуть їх далі іншим,
а ті — ще іншим.

— А де ж мій середуший
син? — спитав старий.

У відповідь на це прибулий
опустив голову.

— Чому ж мовчиш? Чому не
дивишся мені ввічі? — допиту-
вав грізно батько. — Може по-
мер? Може збезчестив чесне
імя?...

Повільно підвів голову син:

— Ні, тату, — відповів сум-
но. — Твій середуший син жи-
вий і батьковому імені чести не
надщербив. Він став заможним

чоловіком. Його шанують чужі.
Але...

— Але, сину?

— Але відцуралось нас його
серце. Чужі стали його думки,
чужі слова виходять із його
уст, як рівнож чужі звичаї па-
нують у його господі. Він уже
відрізана скиба, тату. Він більш
не буде наш...

Понурих голову старий бать-
ко, і нишком втирали сльози
мати з сестрою... Сумно пота-
хав жар у вогнищі, зблідло си-
неньке світло каганчика, і хату
огорнула печаль...

Минали роки за роками...

Опадало й знову зеленіло
листя клену, розцвітали й вяли
його ніжні жовто-зелені дзві-
ночки... Ледве переставляв збо-
лені ноги батько, лежала мати
в невилічній недужості, а, колись
лагідне, свіже личко сестри за-
гострилось і ствердло у виразі
глибокої скорботи...

Найстарший син недовго
грівся коло родинного вогни-
ща: пішов з мечем добувати
сонця Нені, словами запалював
заграви гніву, де тільки було
можна і — загинув.

Коли дійшла про це вістка
до середушого брата, він зга-
дав про свою родину і Бать-
ківщину. Обов'язок прокинувся
у нього, і, покірний поклику,
він вибрався додому. Ішов, об-
тяжений чересом, повним зо-
лота і тими словами, які зби-
рався сказати дома своїм: бать-
кові, матері, сестрі. Він вирішив,
їх забрати з країни недолі і ви-
вести у кращий світ, у той світ,
де сміється сонце, і де життя
складається легко і щасливо.
Але, що далі йшов, то більше
гнобив його тягар слів, які —
він знав — будуть незрозумілі
під рідною стріхою, як і йому
незрозумілі були серця тих, що
тепер там живуть. І що ближ-
че зближався він до рідної ха-
ти, то не певніші ставали його
кроки, то більші сумніви мучи-
ли його.

Немов злодій, тихенько під-
крався до рідної хати, простяг-
нув руку до засува і закам'янів.
На мить уявив собі, як відчи-
нить двері і переступить поріг.

— А-а-а, дивіться, хто прий-
шов! — скаже з байдужим зди-
вуванням сестра.

— Замикай мерщій двері, не

напускай холоду! втомлено
обізветься мати.

А батько підведеться, випро-
стується живим докором і спи-
тається тихо, але з цікавістю:

— І чого ж ти вернувся, сину?

Подорожній затремтів і без-
владно опустив руку. Дарма
шукати там, де не клалося!
Смішно вимагати того, чого не
заробилося! І за все золото, яке
мав при собі й яке коштувало
багато літ праці, не можна бу-
ло тепер купити радісної усмі-
шки зустрічі.

Страшно вертатися до дому,
де тебе ніхто не жде!...

Подорожній рвучко стягнув
із себе тяжкий черес, поклав
його на порозі і, немов сповни-
вши тяжкий злочин, кинувся
тікати. Він біг, і власні кроки
відгукувались у нього всереди-
ні, немов у камяній печері, а в
душі його росла німа, гнітуха
пустка. Йому було холодно й
страшно. Хоч жалю він не від-
чував, але тепер уже знав, що
навіть обкипіле болем, зранене
серце — щасливіше від серця
скаменілого в достатках...

Знову минали довгі дні, міся-
ці й роки чекання сонця...

І одної, ще холодної ранньо-
весняної ночі, коли вже відспі-
вали треті півні, змучений, нуж-
денний подорожній постукав у
двері вбогої хатини. Постукав
і чекав з завмираючим серцем.
За хвилину почулись кроки, і
на дверях став незнайомий чо-
ловік.

— Я змучений, голодний і
перемерзлий, — сказав подо-
рожній. — Пустіть мене в хату.

— Ця хата, — відповів незна-
йомий господар, — все стоїть
отвором для стомлених манд-
рівників. Тут усе є жар у вог-
нищі, тепла страва і затишний
куток для добрих людей. За-
ходь, мандрівниче, і будь, не-
мов у себе вдома, — і він вкло-
нівся.

Поцілував подорожній хат-
ний поріг, перехрестився на об-
раз і стомлено сів на лаву. За-
блимав привітно знайомий ка-
ганець, затріщали дрова у вог-
нищі, заметушилися жінки, го-
туючи гостеві страву і постіль.

— А де ж старі господарі
цієї хати? — спитав несміливо
прибулий.

— Нема старих господарів, —

Із прикордонного міста

Ці рядки — дорога читачко — це ані звіт, ані репортаж. Це прямо жмут думок про одну жіночу громаду, 49 Відділ СҒА в Бофало. Коли Ви, дорога читачко, виберетесь у північному напрямку Америки (напр., щоб побачити славетний водопад Ніягара), вступіть по дорозі до нас. Будете нашим дорогим гостем. Ми — тобто Союзянки — привітаємо Вас у просторій галі при вул. Філмор-Онейда (кожна дитина в Бофало скаже Вам, як туди заїхати), і Ви пізнаєте нас усіх та Голову нашого Відділу, п. Анну Качор. Я впевнена, що Ви пізнали б її зразу, бо вона очевидно виїшла б Вам назустріч з цією ширію, добрячою усмішкою, що завжди гостює на її обличчі. З цією усмішкою вона промовляє до нас на наших сходах, з цією усмішкою вона розвіває деякі дрібні конфлікти (бо де їх немає!), з цією усмішкою вона працює в нашому Відділі довгі роки. Ця симпатична пані зі сріблястим волоссям розказала б Вам багато цікавого з минулого нашої організації тут у Бофало. Вона сказала б, скільки енергії, віри, оптимізму й труду треба було вжити, щоб із малого туртка жінок кільканадцять років тому, сьогодні постав великий (бо около 130 членок) Відділ Союзу Українок.

Йй — сьогоднішній п. Анні

сумно відповіли йому. — Померли всі: і батько, і мати, і донька-небога. Довго чекали ліпших днів і повороту сина-брата, що пішов у далекі світи з піснями про правду, і — не дочекались. Лишили нам свою хатину і заповіт — приймати всіх тих, хто шукає дороги до рідної стріхи. Ось бачиш: росте у горщичку клен, який посадив співець перед виходом у далеку дорогу. Доглядаємо його, щовесни пересаджуємо у свіжу землю. Ось його постіль, на котрій ніхто ніколи не спить. А ось і його бандура, до котрої не торкається нічия рука. Все жде його! Благословенна є та мить, коли повертається довгоочікуваний мандрівник до рідної хати!... Може й ти, добрий

Качор — а тодішній Анні Гут-Кульчицькій — було всього 16 років, коли прибула вона до Америки. З далеких Кульчиць Шляхотських у Самбірщині — до Бофало шмат дороги. Ви, дорогі читачки, що вже довгі роки проживаєте тут, знаєте добре, що значило тоді опинитися на чужому, незнаному терені без знання мови, без ніякої допомоги. Тоді приходилось будувати все спочатку; — не лише власне, але й загальноукраїнське життя на еміграції. Ті, що приїхали до Америки по 2-гій світовій війні, найшлися в куди кращому положенні: тут вже існували свої церкви, школи, організації, словом — треба було лише продовжувати.

І коли ми вживаємо слова „піонери”, то хай вільно буде мені назвати так п. А. Качор. Коли хтось думає, що жінка, яка має дітей і яка від ранку до ночі працює важко на фермі, не може брати участі в громадському житті — цей помиляється.

П. А. Качор найшла і в таких обставинах змогу вчитися й працювати для загалу. Ось що вона мені сказала: „Я читала ночами книжки, вивчала рідну літературу, історію а враз з цим вивчала мову й життя прибраної батьківщини. Я мешкала тоді біля містечка Бостону (недалеко від Бофало), де взагалі не

чоловіче, чув про невтомного співця пісень нашої правди?

Але гість не відповів. Не витримало зболіле серце надміру болю й радості, і та остання краплинка крові, що зберіг її для рідної землі, виплила з його грудей разом із життям і впала рубіною сльозою на долівку...

На сході зясніло небо, звистуючи схід весняного сонця.

А наймолодший син по довгій і тяжкій дорозі спав вічним сном з блаженною посмішкою на устах.

Кінцевою метою кожної мандрівки є власний поріг і власна стріха!...

І щасливі ті, кого ждуть навіть на згарищах рідної хати!...

Анна Качор, голова 49 Відділу СҒА у Бофало, Н. Й.

було наших людей. Я записалася до американської жіночої організації, щоб пізнати, як може жінка працювати для свого суспільства. Досвід, який я виїнесла звіттіля, примінила в організуванні Відділу Союзу Українок в Бофало. Нас було спочатку 11 членкинь. Це був 1933 рік — важкі часи депресії...”

У 1934 р. п. А. Качор виїбрала головою Відділу. І розгорнулася праця. Треба було пригадувати нашому жіноцтву, що вони дочки великого, хоч поневоленого народу, про який ми на чужині не сміємо забути. Що треба творити й розвивати укр. організації й установи на еміграції, що треба укр. жіноцтву брати активну участь в суспільному житті. Що треба засвоїти молодому поколінню любов і пошану до далекої України... Треба було збудити в укр. жінки зацікавлення до друкованого слова в рідній мові... Багато треба було зробити. І робилось.

Українське жіноцтво зорганізоване в СҒА — не щадило праці й труду, щоб добути гроша на народні потреби. Дохід із різних імпрез, які вони влаштовували, йшов то на потреби місцевих центрів укр. життя (Церква, школа, організації) то плив за океан — до далекої рідної землі. І Союз Українок у Галичині, і „Рідна Школа” і політичні вязні — отримували від своїх сестер із Америки щедро грошеву допомогу.

„А по другій світовій війні почали напливати до нас нові сили — каже п. Качор. Наші

ряди поповнювались жінками з т. зв. „нової еміграції” Тепер у нашому Відділі працюють дружньо поруч себе й ті, що тут вже 30-40 років, і ті, що недавно тут прибули. Не може, не сміє бути ніякої різниці, ніякого дисонансу між українськими жінками на тлі того, що одні вже довго в Америці, а другі щойно пару років. Ми всі дочки одного народу і ціль наша одна”

А я слухаючи її, думаю: „Це Ваша заслуга, що зуміли Ви так покерувати працею нашого Відділу, що панує в ньому повна гармонія. Це Ваш незвичайний такт, оптимізм, енергія спричинили, що наш Відділ у Бофало сьогодні великий, сильний і монолітний.

Ви питаєте мене, дорога читачко, „а що ви тепер робите корисного для нашої справи?”

Я не буду перелічувати досягнень нашої внутрішньо-організаційної праці, не буду здавати звіту з імпрез, які влаштовуємо, я згадаю про одну особливість нашого життя в Бофало.

Українські жінки — членкині Відділу США — zorganizували при Українському Конгресовому Комітеті в Бофало Допомогову Секцію. Ця Допомогова Секція має на меті допомогу залишенцям в Європі й поміч потребуючим у Бофало. Ціле місто поділено на дільниці, а кожна дільниця має свою збірщицю, яка що-місяця відвідує українські родини, збираючи місячний даток в сумі 25 центів.

Це справді невеликі гроші для жертводавця, але зібравши разом — це творить певну місячну суму, яку розподілюється між потребуючих. Допомогова Секція має адреси калік, хворих, старців у Німеччині, Австрії, Бельгії, які не отримують ніякої допомоги від своєї рідні (бо її не мають) і що-місяця висилає цим нещасним певні грошеві квоти. Допомогова Секція існує вже понад пів року, а зворушливі листи, які отримуємо від обдарованих, є найкращим свідченням, як цінною для них є ця допомога.

Я не хочу томити Вас дорого читачко, довгою писаниною. Кінчаючи ці рядки, я ще раз повторюю своє запрошення: „Загляньте при нагоді до Бофало — нашого прикордонного міста!”

Леся Лисак

В РОКОВИНИ ВЕЛИКОГО ГОЛОДУ...

Наближається трагічна річниця. Вже близько двадцять літ, як цілою Україною потрясла змора важкого нещастя. Це в історії людства нечувана катастрофа, що винищила цілі села, розбила тисячі родин і лишила важкий слід у пам'яті тих людей, що zostалися у живих.

Найбільш трагічно пережила це лихоліття українська жінка. Вона — мати й будівничка домашнього вогнища — бачила руйнування його в найбільш елементарній формі, що сягала основ існування народу. Враз із безліччю інших переживань, на тлі інших переходів, це стало горнилом, крізь яке перейшла українська, підсовітська людина.

В роковини цієї події звертаємось до жіноцтва підсовітської України з проханням самоохотою — навітлити ці переживання. Пам'ять про них заникає, учасниці відходять. А всі ці моменти — нехай це буде примусове „громадське навантаження”, переслідування, арешт і слідство, заслання, а також згадана голодова катастрофа — послужать колись важним історичним матеріалом для ролі української жінки у житті нації. Тепер же воно допоможе нам навітлити підсовітську дійсність, якої багато ще не розуміє якслід.

Проголошуємо конкурс на опис таких подій чи переживань. Не вяжемо нікого формою чи розміром. Це може бути спомин, опис, чи навіть нарис або оповідання. Не обов'язуємо авторок підписати допису, коли з якихсь причин не бажають виявити свого прізвища. Іде тільки про те, щоб це була подія правдива й вірно описана — чи то з власного досвіду, чи заслухана й відчута.

ЦІКАВІ ДОПОВІДІ В ТОРОНТІ

У червні відбулась з рамени канадійського Відділу НТШ наукова доповідь д-ра Григора Лужницького п. н. „Кунгутта Ростиславна, жінка чеського короля Оттона II і чеська королева”.

На науковій конференції НТШ у вересні ц. р. прочитав ред. Анатоль Курдик доповідь н. т. „На сліді Марка Вовчка у Німеччині”.

Дня 12. серпня ц. р. упокоїлася в Бозі довголітня членка 26-го Відділу США в Гемтремк, **Евдокія Холявий**, проживши 78 років. Покійна походила з села Храбузна, пов. Зборів, у Зах. Україні. Приїхала спершу до Канади, а потім до Дітройту. Була тихою вдачі, співпрацювала і жертвувала по своїй змозі на різні цілі. В останніх днях свого життя старалася вирівняти членські вкладки у товариствах, до яких належала. — Членки Відділу провели її з жалібними відзнаками на вічний спочинок, де кожна членка зложила квітку на домовину. Полишила в смутку дочку Анну, сина Онуфрія і синову Марію. Нехай прибрана земля буде їй легкою!

Т. Стельмах, секр.

АННА КОГУТ

Наспіла вістка, що в Лондоні упокоїлась недавно тому Анна Когут, родом Фльорчук, дружина визначного діяча д-ра Лева Когута з Чернівців.

Подружжя Когутів було відоме на Буковині й відіграло визначну роль у національному житті цієї країни. Анна Фльорчук народилась у Чернівцях у 1877 р., закінчила вчительський семінар та вчителювала у Глібоці. Коли в 1905 р. вийшла заміж, покинула вчителювання та не залишила праці над молоддю. Кілька літ вона ще завідувала дівочим інтернатом у Чернівцях аж доки родинні обов'язки не перешкодили їй у цій праці. Вона виховала трьох синів та піддержувала чоловіка щиро в його громадській роботі. Сама в ній активної участі не брала та пожертвувала все своє майно, свою матерізну, коли цього вимагали його громадські пляни. Тяжкі удари судила їй доля. У 1940 пережила вона за большевицької окупації арешт чоловіка, а війна забрала їй одного з синів, Романа. Нещодавно поховала вона в Грацу свого дружину, та недовго пережила його. Залишила двох синів та троє внуків.

Із нею зійшла в могилу віддана дружина, що вміла зрозуміти й оцінити велике діло свого чоловіка. В. І. П.

Смажене м'ясо

На м'ясні страви смажені готуються всі роди м'яса — волове, теляче, свиняче, дріб і тд.

Процес смаження відбувається безпосередньо на вогні, де при допомозі більшої чи меншої кількості добре розігрітого товщу змягшується м'ясна тканина.

До смаження м'ясо мусить бути відповідно приготоване. Це малі кусники м'яса, плоско розтовчені так, щоб короткотривале підсмажування з одної і другої сторони дало нам готову страву. Грубого кусника м'яса не можемо всмажити, бо поки внутрішня частина розігрівалась би, то поверхня м'яса уже згоріла б.

Кусник м'яса можемо вкладати на добре розігрітий товщ, лише посолити його, коли ладимо біфштек. Обсипаний мукою це товченик. Кусник м'яса обтачаний у муці, яйці і тертій булці — це котлет.

Слід пам'ятати при котлетах, що солити треба їх тоді вже, коли їх підсмажуємо. Посолене м'ясо виділює певну кількість соку, яка під час смаження парує та підносить шкірочку з муки, яйця і булки. Це відбивається на вигляді котлета також тому, що виділені соки, в яких є білок, пригорають на товщі на чорні кульочки.

Четвертий рід смаженого м'яса це січеники, що їх ладимо з меленого м'яса, булки і яйця та обсипуємо тертою булкою. В Америці такий січеник ладять без додатків, вичислених угорі.

Дуже важне є при смаженні, щоби товщ був сильно розігрітий. Над його поверхнею повинен підійматись легкий димок. Вложені кусники м'яса зараз же охолоджують товщ, а поверхня м'яса стинається і вкривається шкірою, яка скоро прибирає гарну, рум'яну краску.

Коли це злегковажимо й vlo-

жимо м'ясо на холодний товщ, тоді поверхня м'яса не стинається зараз, м'ясні соки виділюються (не забуваймо, що кожне м'ясо, приготоване до смаження — товчене, отже має м'ясну тканину розбиту), а через наявність хоч би малої кількості рідини — смаження припинюється. І тому то кажемо, що

м'ясо не прирум'янилось, не є соковите і тим самим несмашне.

Ще одна форма смаженого м'яса — це м'ясо в тісті. Звичайно м'ясо вже зварене, яке хочемо подати у гарячій формі та збільшити його естетичний вигляд. Це є паштетики з м'ясом або мозком, або котлети з телячого містка. **Н. Костецька**

Найлонові панчохи

Найлонові панчохи сьогодні стали необхідними. Купуючи панчохи радиться добирати відповідний кольор, щоб гармонізував з черевиками та убранням. Кольори панчіх ідуть у скалях сиваво-металевих і пісково-брунатних. Найкраще мати в запасі дві-три пари в відмінних відтінках.

Крім кольору не менше важлива є густина тканини і грубість ткальної нитки. Павутинні, делікатні панчохи з тонкого прядива й рідкого ткання довго не видержують. При найменшій задерці очка пускають. Для практичних потреб найкраще купувати середньої грубости прядиво й густіше ткання.

Найлон не подається і не поширюється так як правдивий шовк або бавовна, тому найлонові панчохи повинні бути мірою більші на одно число або бодай половину, щоб не стісняти ніг.

Найлонові панчохи дорогі й треба з ними обходитися уважно. Накладати на руки рукавички, коли береться на ноги панчохи, або скидається. Шорстка рука висмикне очка з місць. Навіть і до прання панчіх накладати на руки рукавички.

Прання найлонових панчіх мусить бути дуже дбайливе. Найкраще прати їх по кожному ношенні. У продажі є вже прозорчі мішочки, що в них зміститься одна-дві пари. Панчохи перуться в тому мішочку,

що дуже улегшує прання та забезпечує панчохи перед задирами або витягненням. Виполокавши панчохи, витискаємо їх у тому ж мішочку і щойно до сушення виймаємо їх.

За С. Стечишин

КАМПАНІЯ ЗА ПРИЄДНАННЯМ ПЕРЕДПЛАТ

У м. жовтні знов працювала успішно п. Левка Романик у Торонті. Наспіло 13 передплат, що разом із попередніми 69 дає суму 82. Завдяки її невсипущій дбайливості Торонто виказує найвищу цифру передплатниць із усіх міст Канади.

Вже небагато бракує, а п. Левка Романик досягне 2 перші нагороди! А як працюють змагунки за дальші місяці? П. Софія Гречаник із Каліфорнії все ще держить друге місце у змаганні до нагороди.

Є ще багато дбайливих наших читачок, що придбали певну кількість нових передплат. Точний список подамо в черговому числі. Бо змагання за нагороди продовжуємо ще на місяць листопад. Тоді нагорода припаде нашим прихильницям як дарунок під ялинку.

НА НАУКОВІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ НТШ В КАНАДІ

У днях 31. серпня і 1. вересня відбулась у Торонті наук. конференція канадського Відділу Наук. Т-ва ім. Шевченка. Д-р Ст. Жмуркевичева прочитала доповідь „Україна у віршах українських авторів у Канаді“, а інж. І. Дейчаківська передала свої спогади про УТГІ.

Чи простуда небезпечна?

Що менше недуга поважна, то більш легковажно звик загал до неї ставитись. Тому й простуди в нас ніхто не лякається, відчиняючи тим ворота до поширення цієї недуги серед оточення. Забуваючи при тому про можливі комплікації, що можуть не тільки переходово пошкодити, але й назавжди знищити здоров'я.

До таких недуг зараховується т. зв. **простудний інфект**, характерний нежитом, болем горла, часом — голови, нерозпадливою температурою тіла й загальним ослабленням. Це недомагання викликане вірусом, дуже маленьким зараском, що майже в тисячу разів менший ніж бактерія.

Досі ще не вдалося знайти специфічного ліку для поборювання цього зараску, хоч у лікарському світі роблено різні спроби. Тому що ця, по своїй природі дуже заразна, хвороба дуже поширена, зокрема пізною осінню й на весну, існує дуже багато домашніх ліків, а навіть забобонів, які позбавлені найменших наукових підстав і нероз, замість помагати, приносять шкоду. Особливо треба осудити вживання проносних (ляксативних) засобів, що можуть довести до відводнення організму. Неменш шкідливі бувають широко розрекламовані таблетки та елексіри, зокрема ті, що містять у собі атропіну. Цей препарат приносить іноді полегшу (зменшення виділювання з носа), але зате діє на слизівку віддихових доріг.

Немудре також уживання без припису лікаря певних засобів (пеніциліна, авреоміцина), що мало, або зовсім не помагають при простуді. Організм до них швидко звикає і вони можуть показатись безуспішними тоді, коли їх дійсно потрібно. Наприклад при комплікаціях цього ж таки простудного інфекту: запаленні легенів, внутрішнього вуха чи приносних заток, а тоді саме могли б принести користь.

Щоб запобігти простудному інфектові або зменшити його наслідки, треба дотримуватись

кількох простих правил. Тому, що ці правила такі прості, їх дуже часто легковажиться.

Уникання раптового охолодження через холодну воду, ношення мокрої одежі та взуття, раціональне відживлення, миття рук перед кожною їжею, вживання тільки своїх власних туалетних приборів і посуду до їжі, сторонення від людей, що пчихають, кашляють чи мають нежит — це ті засоби, які можуть зменшити небезпеку зараження до мінімуму.

Коли хтось помітить у себе перші знаки простуди, повинен залишитись у ліжку. Коли ж ці ознаки не пройдуть за кілька днів, або коли температура тіла піднесеться понад 100° F (38° Цельсія), треба звернутись за лікарською порадою, щоб не допустити до комплікацій. Їжа повинна бути в таких випадках легкою стравною й поживною, включаючи багато ярин, овочів і рідини.

Коли ж однак хтось, кому тече з носа і болить горло, продовжує дальше працювати, намагаючись „переходити” недугу, він може не тільки зруйнувати власне здоров'я, а й оточення наразити на зараження, роблячись суспільним шкідником.

ІЗ ГОСПОДАРСЬКИХ ТАЙН

Дорога Маріє!

Дивуєшся, що в попередньому числі не було моєї поради? Та я ще докінчувала осінні заварювання й дуже багато витратила часу на те. Показується, що і в сучасному господарстві восени дуже багато роботи.

Та все ж і в цьому клопітливому часі я децю нового навчилася. Кожен день приносить щось нового, коли дивитись кругом себе відкритими очима. Бо домашнє господарство має різні дрібнички, що його улегшують або й утруднюють. Треба слідкувати за ними.

Пушка на відпадки нероз завдала мені клопоту. Дно її покривалося рржою і його тяжко було відчистити. Подумай, що допомогло? Почистивши і висушивши її, я залляла її гарячою стеариною, такою, як нею заливається овочеві галарети у слоїках. Рівномірно розведена стеарина створила

ДІТВОРА ПОТРЕБУЄ...

У ч. 9 „Н. Ж.” прочитали ми зворушливо коротке прохання одного осередку в Німеччині. Не йшло тут про вбрання чи харчеві припаси для таборової дитвори. А про книжечки й образочки для дитячого садку, що його відкриває делегатура ОУЖ.

Комітет „Мати й Дитина” дбав до тепер, щоб наша малеч у Німеччині могла вбратись і зїсти. Але вона прагне також рідного слова! Усюди, де тільки є більше скупчення наших людей, уже думають батьки про доповняльну школу. А школа потребує букварів! Звідкіля їх узяти?

Також із Франції пишуть нам про те. Усюди є ініціативні одиниці, що хотіли б навчити дитвору читати й писати. Та як дійти до того, коли єдині підручники видаються тепер у США й Канаді?

Ось завдання для людей доброї волі. збирати старі букварі! Наші діти купують щороку нову книжечку й могли б стару пожертвувати. Пересилка книжок небагато коштує (друк!). А може й якийсь збірний пункт спромігся б закупити певну кількість їх?

Висилку букварів, книжечок для дошкілля та читанок слід спрямувати в Німеччині на адресу голови ОУЖ:

Ольга Павловська
München-Moosach
Regierungslager

у Франції:

Mme Anna Saprun
15 Square Cote St.Thieboult
Bois Colombes (S)
France

поволоку, що не тільки береже пушку від ржі, але й улегшує вдержати її в чистоті.

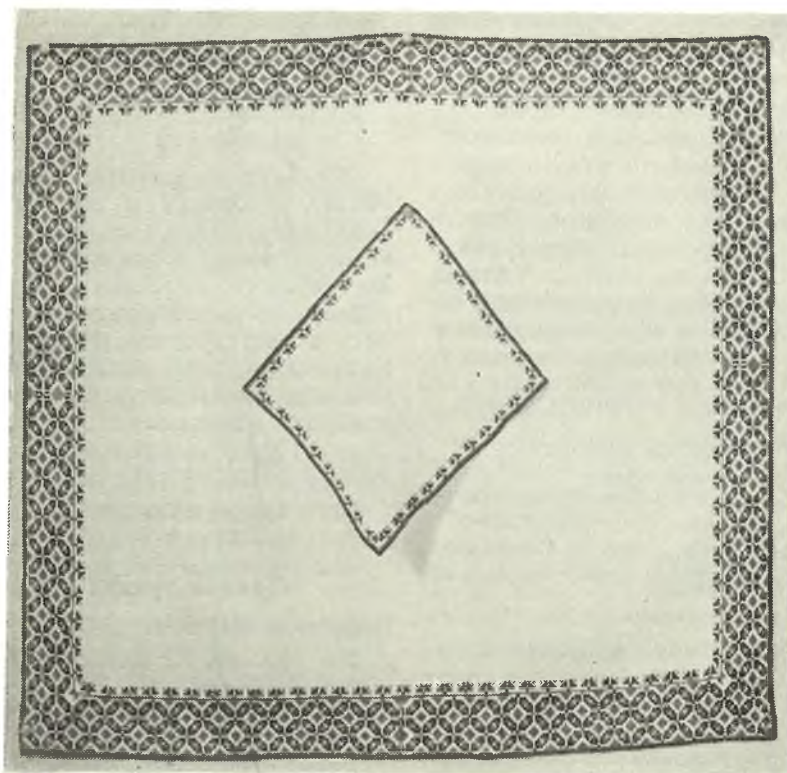
Магічною покривною, що приносивлюється до кожної посудини є станіоль. Купуєш його в крамниці з господарським приладдям. Коли печеш курку, інше м'ясо чи рибу в якійсь посудині, кусник того срібного паперу обгорне її кріпко, збереже всю пару, приспішує печення, а запах страви не втікає у простір.

Спробуй оці поради! А не забудь подати знову щось із твого досвіду!

Гая

Українська вишивка

ВИШИВАНИЙ НАСТІЛЬНИК

(Власність п. К. Гардецької у Філад.)

Коли хто не почав ще вишивати скатерті, нехай рішиться на настільник. Це менша праця, до свят ще закінчимо її, а всеж можна постелити її поверх обруса. Та й при іншій нагоді вишивка ця послужить нам. Нею можна прикрити малий столик для чайного прийняття, а серветками прикрасити місячник чи радіо.

Вже появились казочки й віршики з „Нашого Життя“

СОНЯШНІ ДНІ

Упорядкувала Марія Юркевич

Ціна 30 центів

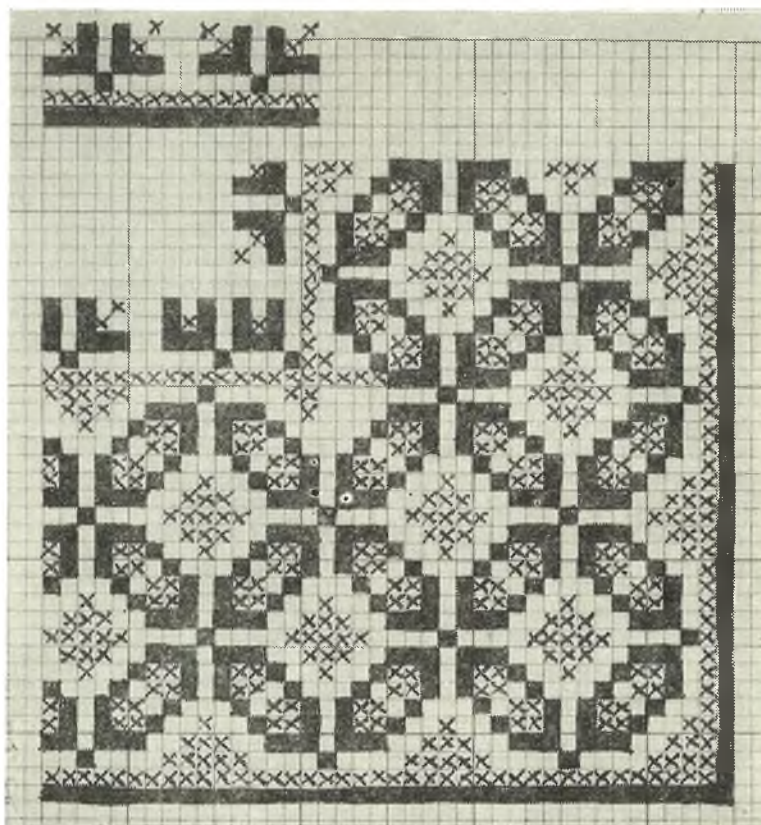
Замовляти в Централі СУА

Настільник ладимо у квадратній формі, розміру 32 інчі — 1 ярд. Такі настільники (ланчин сет) можна не раз купити готові, зарублені, з гарного ірландського полотна. А коли їх немає, тоді вжити на це панаму, або полотно. Серветки в розмірі 8-10 інчів можуть бути в числі 4, або 8 штук.

Настільник поруч виконаний на полотні. Широкий взір обведений докруги та викінчений до середини квітчастими зубчиками. Край полотна завернений у слід і прикріплений невидним стібом. Серветки обведені тими ж квітчастими зубчиками, що й головний взір. Край їх викінчений подібно, як при настільнику.

Взір до настільника

Хрестиковий взір виконаний у двох красках, чорній та червоній. До вишивання вживати ниток марки Д.М.С., червона ч. 321.

Волові товченики

Потрібно на 4 особи:

- 1 ф. волового мяса (4 кусники)
- 1 ложка муки
- сіль, перець
- 2 ложки товщу
- 1 цибуля
- 2 ложки води

Мясо почистити, добре потовкти і сформувати подовгують кусники. Обтачати в муці, посолити й поперчити. Товщ добре розігріти й підсмажити мясо з обох сторін. Тепер вкинути на товщ покращу цибулю і легко її прирум'янити. Вкінці капнути трохи води, нехай усе закипить. Тоді виложити на полумисок.

Вепрові котлети

Потрібно на 4 особи:

- 4 котлети з полядвизи з кісткою
- 1 яйце
- 1 ложка муки
- 2 ложки булки
- 2 ложки товщу

Мясо почистити, потовкти. Яйце добре розбити. Мачати мясо в муці, яйці й булці. Товщ добре розігріти. Підсмажити з обох сторін, аж буде легко рум'яне. Тепер посолити (гл. стаття на ст. 11), зменшити вогонь і залишити на хвилину, щоби мясо втягнуло сіль. Вибрати з товщу на полумисок.

Січеники в помідоровій заправі

Потрібно:

- $\frac{1}{2}$ ф. мяса волового
- $\frac{1}{2}$ ф. мяса вепрового
- 4 грінки білого хліба
- 1 ложка товщу
- 1 цибуля сер. величини
- 1 яйце
- сіль, перець

Потрібно до підливи:

- 2 ложки товщу
- 1 ф. помідорів
- 1 цибуля
- $\frac{1}{2}$ склянки квасної сметани
- 1 ложка муки
- сіль, цукор

Хліб намочити і видушити з води й вимішати з меленим мясом. Посікти дрібно цибулю,

вкинути на товщ, прикрити риночку і піддушити злегка. Має бути зовсім ясної краски. Вимішати з мясом, вбити яйце, додати соли й перцю до смаку. Добре все вимішати. Виробити мясні кулі, виложити на розігрітій товщ і підсмажити з усіх сторін.

Помідори покращати на кусники і зварити разом із цибулею, покращаю в платки. Коли розвариться, перетерти через сито. Розколоти муку зі сметаною, залити тим юшкою з помідорів і раз заварити. Додати соли й перцю до смаку. Вложити підсмажене мясо до підливи, раз заварити і відставити в тепле місце на пів години. Подавати з макаронам.

Котлети з телячого містка

Потрібно на 4—6 осіб:

- $1\frac{1}{2}$ ф. телячого містка
- 2 п. води
- 1 яйце
- 5 ложок муки
- $\frac{1}{2}$ скл. молока
- 4 ложки товщу

Мясо помити, вложити на киплячу воду і зварити так, щоб усі болонки стали м'які. Вибрати з вивару, а вивар ужити на юшку.

Мясо почистити з костей і хрясток, розложити на стільниці й другою дощинкою зверху притиснути. Залишити в холодному місці, щоби прохоллоло. Тоді покращати в квадрати або прямокутники у формі котлетів.

Тепер приладжувати тісто. Розбити яйце, додати муку й молоко, сіль і добре розмішати. Мачати кусники мяса в тісті і смажити на розігрітому товщі з обох сторін, аж будуть рум'яні.

Котлети з мозку

Потрібно на 4—6 осіб:

- 3 телячі мозки
- 2 ложки муки
- 1 яйце
- 4 ложки тертої булки
- 4 ложки товщу
- сіль

Мозки помити й обікрати з болон. Поділити на частини. Обтачати в муці, добре розбитому яйці і тертій булці. Товщ добре розігріти. Підсмажити на легкому вогні з обох сторін, аж будуть рум'яні. Посолити, вста-

вити до легко розігрітої печі на 15-20 хвилин. Подавати з гострою салатою.

Теляча потравка

Потрібно на 4—6 осіб:

- $1\frac{1}{2}$ ф. телятини
- $\frac{1}{2}$ ф. мішаної городини (капуста, морква, салера, цибуля)
- 2 пайнти води
- 1 ложка масла
- 1 ложка муки
- зелена петрушка

Городину почистити, залити водою, посолити й заварити. Телятину помити і вложити на киплячий вивар. Коли звариться до м'якості, перецідити через цідило. Мясо покращати на досить великі кусники. Розтерти масло з мукою і залити гарячим виваром. Додати мясо, раз заварити і доправити сіллю до смаку. Перед поданням додати дрібно посічену петрушку.

Так само пригтовляється потравка з курки.

Теляча руляда

Потрібно на 8-10 осіб:

- 2 ф. телятини від шинки
- 2 ложки товщу

Потрібно на начинку:

- $\frac{1}{2}$ ф. вепрової вареної шинки
- 2 грінки білого хліба
- 1 мала цибуля
- 1 ложка товщу
- 1 білок (шум)
- трошки перцю

Мясо помити, розложити на стільниці, потовкти товчком так, щоби вийшов один великий, тонкий плат.

Шинку змолоти. Хліб обрізати зі шкірки й намочити. Цибулю дрібно посікти, підсмажити легко на товщі. Підсмажуючи, прикрити її покращкою, бо тоді лише змякне у товщі, а не зарум'яниться. Вимішати все разом і додати шум із білка. Розвести по телятині, звинути і звязати в декількох місцях ниткою.

Розігріти товщ і вложити на нього мясо. Пекти на 400 ст. впродовж 30 хвилин, а потім на 300 ст. впродовж півтори години. Коли прирум'яниться з обох боків, підлити трошки води. Підливою часто поливати мясо.

Можна подавати гаряче або зимне. Краяти у скісні, тонкі платки. До зимної руляди годиться зимна підлива та салата.

ПЕРШИЙ ЛИСТОПАД

Памятайте, любі діти,
Про один великий день,
Що про нього в книгах пишуть
І співають в нас пісень.

То день перший листопада
То один з найкращих днів,
В ньому військо українське
Вдосвіта зайняло Львів.

І зраділи українці
По всіх селах і містах,
Як побачили над Львовом
Синьо-жовтий рідний стяг.

МАЛИЙ УКРАЇНЕЦЬ

Сидить Юрко на коні,
Повідь підтягає.
— Чи бував ти на війні? —
Коника питає.

— Знаю, ти ще молодий,
Я також дитина,
Лиш затям собі, гнідий,
Жде нас Україна!

— Що за дивний край такий, —
Юрка кінь питає, —
Що за нього цілий світ
Тепер уже знає?

— То країна, де весна
Пянить пахощами;
Літо золотить жита,
Поля з пшеницями;
— Осінь гнеться від кошів
Буйного врожаю;
Зима снігом порошок,
Щічки всім румянить.

— Неба там ясна блакить
Зір усім чарує,
Земля, нетраїми рясна,
Все людям дарує.

— Лиш народ співучий мій
Щастя там не знає:
Ворог лютий і страшний
Його розпинає.

— Тужить тато мій за ним,
Мама теж сумує,
Кажуть вони: „В краю тім
Тепер сум панує.

— Чи поїдеш ти зі мною
Край той боронити?
Чи будеш його, як я,
Палко так любити?

Коник глянув на Юрка,
Стряхнув головою,
Знявсь на задні копита:
— Я завжди з тобою!

М. Стратієнко

Олена Цегельська

СЛАВЦЬО-КОНИК

— Славцю! Прошу йти обідати!
Мама виглянула крізь вікно у го-
родчик.

— Славцю, Славцю! Обід на столі!
— І-га-га! І-га-га! Я не можу йти до
кімнати на обід, бо я тепер коник, ма-
мусю.

— Ага! Власне, власне тут пригото-
вано для коника овес у жолобі і сіно
за драбинкою. Прошу!

— І-га-га! І-га-га! Якщо так, то ко-
ник іде їсти.

І Славцю-коник вбігає до їдальні,
тупає ніжками, ірже, кидає головкою
на всі боки, як дикий коник.

— Кось-кось! — каже мама і гла-
дить коника по гривці. Коник ще тро-
хи фиркає ногами, кидається, фиркає

носом: фпр-фпр! а відтак спокійно
засідає до обіду.

А мама гладить Славця-коника по
головці: — Кось-кось! Мій малий ко-
нику! — Кось-кось!

Осінь вже надходить
Завмирає ліс.

Люди в теплий одяг
Добре одяглись.

Облетіло листя,
Голі всі куші,
Це вже почалися
Холод і дощі!

Сценки на св. Миколая знай-
дете у збірнику „Зима”. Ціна
50¢. Замовляти в Централі СУА.

ЛИСТОПАД (Гра зі співами)

Падає, крутиться листя
В нашім саду листопад...
Жовте, червонеє листя
Килимом вквітчує сад.

В вирій пташки відлітають —
Ластівки і журавлі,
Шлють вже останні пташата
З неба — прощання землі.

Кошки в руки і підєм
В бір по гриби всі гуртом,
Пахнуть пеньки соковитим,
Свіжим, осіннім грибом.

Ми під дощем не заплачем,
Хай там паде з висоти,
Через калюжі поскачем,
Наче маленькі пташки!

Опис гри

На початку першої строфи діти вхо-
дять співаючи до середини кімнати
ритмічними кроками. Вони крутяться
на місці, мов листочок, що його кру-
тить вітер. При цьому підіймають
вгору руки, а китицями махають, ніби
падають листочки. На слова „черво-
неє листя килимом“ — присідають,
розводячи руками над землею так, не-
мов вкривають „килимом“ сад.

Під час другої строфи діти бігають
колесом, одне за одним. Руки розве-
дені на бік і махають ними, мов кри-
лами. Під кінець махають тільки пра-
вою рукою, немов „прощаються“ з
землею.

На слова третьої строфи йдуть теж
колесом, тільки в протилежному на-
прямі і ніби несуть у лівій руці, що
зігнута в лікті — кошик, а правою час
від часу, нахилившись до землі, зби-
рають гриби.

На слова четвертої строфи, знов
змінивши напрям, ідуть піднявши го-
лову до гори. Перебирають пальцями
над головою, ніби падають краплі до-
щу. На слова „через калюжі поска-
чем“ — ніби перестрибують через ка-
люжу. Руки відведені набік мов крила.

На кінець, під музику (мелодія піс-
ні), вибігають, махаючи відведеними
набік руками, мов крилами.

ГАННУСЯ ВСЬОГО БОЇТЬСЯ

Ах, як Ганнуся всього боїться! Аж дивно. В темній кімнаті не посидить а на дворі увечорі все їй щось привиджується. Кожен кущик то або якийсь звір, або розбійник. А що то було з нею клопоту, як ми їхали сюди, до Америки! Вона на крок не відступала від мами. Насамперед зовсім не схотіла їхати кораблем. Плакала:

— Ой, мамо, я не поїду! Така страшна вода, така велика. О, ми попадаємо в цю воду а там така здорова риба з'їсть нас! Ні, ой ні! Прошу, мамо, лишіть мене тут — я не поїду!

Насилу татко занесли її на корабель. А що було на кораблі!

— Ах, як колише корабель! Ого, вже йде під воду. Мамо, тату, я боюся! Тримайте мене!

А мамі так соромно, що її доня така боягузка. Другі діти граються, бігають собі по помості корабля, спостерігають риби у воді, птахи-меви, морські хвилі, а Ганнуся тільки плаче і тримається маминою сукні.

А одного разу то зарядили такий пробний алярм. Так нас вчили, щоб ми всі знали, що маємо робити і як рятуватися на випадок, якщо б була буря і корабель потопав. От, казали нам всім одягтися в такі грубі кацабайки і давали такі рятункові обручі. А як сирена затрубіла, то всі мали виходити на поміст корабля і слухати приказів капітана. Отож всі спокійно послушали і старі і діти. Одна тільки Ганнуся, як не наробить ропоту та плачу. Бо їй лише — подай Господи щось такого!

— А що, мамо? А не казала я, що ми втопимося? Ого, вже по нас! О! як високо б'ють хвилі! Ось вода заливає корабель! Ой, мамо!

Аж тут де не взявся біля Ганнусі кучерявий, білявий хлопчик, Зенко. Він зразу став забавляти Ганнусю і жартувати:

— Ганнусю, а чого ти плачеш, чого боїшся? Ось дивися! Бачиш оцей човен, що привязаний до корабля? Я зараз вискочу на нього, спушу його на воду і як лише корабель буде потопати, посаджу тебе там. І повезу.

Ганнуся слухає, дивиться одним оком з-поза пальчиків на Зенка і трохи заспокоюється.

— І що? — питає. — І ти повезеш мене?

— Повезу, і ще й як! Я буду веслувати, а ти будеш сидіти.

— А риба? А велика риба?

— Ова! А я велику рибу веслом по голові! А я її револьвером застрілю: — Паф! — Паф!

Тай Зенко добув свій малий револьвер. Ганнуся отерла сльози:

ОПОСУМ

(Звірятко, що живе лише в Австралії)

Це невеличкий звір, оттакий як котик. Зразу, як глянеш на нього — котик! Сіренький, по спинці шерсть темніша, вушка гостренькі, хвостик пухнатий. А вже як добре придивитись — о ні, не котик! Хвостик більш пухнатий, як у білочки, тільки тримає він його так як котик, рівно. Мордочка гостренька, як у лисички. Лапки... От

лапки в опосума зовсім незвичайні, так ніби руки — один палець відділений від інших, так як великий палець

— І що, Зенку? І куди ми поїдемо?

— О, я тебе повезу до такого краю, де ростуть самі помаранчі, банани, фіги, де росте чеколяда, цукорки, виноград...

— Ха, ха, ха! — засміялася Ганнуся, тай цілком забула боятися. І вони обоє стали гратися, бігати по помості корабля, бо тимчасом вже було по алярмі.

А тепер Зенко і Ганнуся ходять до школи. Зенко все вступає по Ганнусю, бо йому подорозі. Часом Ганнуся каже:

— Зенку, а я ще трошки боюся.

— А чого ж ти ще трошки боїшся?

— От, боюся відьми, опира, Баби-Яги. Ну, і часом вовка.

— Та йди! Опирів зовсім на світі немає. Відьма робить масло тоді, як сонце світить і дощ падає. А Баба-Яга то вже цілком померла.

— Ну, а вовк?

— Гей, вовка застрілив поліцай. От і все. Є й чого боятися! Ова! Тобі тільки одного треба трошки боятися, Ганнусю.

— А чого, чого, Зенку?

— Треба боятися, щоби тебе авто не переїхало.

на руці. Через те він, коли лазить по деревах, то за гілки хапається своїми лапками, як руками. А як щось візьме в лапки, то тримає зовсім так, як дітки руками. Круглом очей у нього темна шерсть. Виглядає так, ніби звірятко в окулярах.

Опосум майже не боїться людини. Живе близько хат, на деревах, у дуплі. Заходить у хату, бере з рук, коли йому що дають. Та взяти в руки — не дається. Дуже любить солодке, особливо мармеляду. Як занюхає, що десь ото стоїть мармеляда — долізе, все поперекидає, а мармеляду достане і чисто виїсть!

Коли ми жили в таборі (приїхавши до Австралії), там серед бараків на дереві у дуплі жили опосуми, ціла родина — тато, мама і дітки. От ми бувало намажемо хліба мармелядою, порозкладаємо на гілках, а опосуми беруть і їдять. А опосум-тато брав хліб у нас із рук. Мякуш повивідають, а шкоринки покидають на землю.

Там же в таборі, в одному бараку ми сходились на співанки, сходили. А в тому бараку, в кутку за пічкою жив опосум. Як тільки ми зайдемо в барак, то опосум вилазить із свого кутка, сідає на бантині і чекає, що ми будемо робити. Коли ми співаємо, то він слухає. Наставляє то одне, то друге вушко. Мабуть подобались йому українські пісні... А коли ми балакаємо, то його це не цікавить, він і піде собі в свій куток.

А одного разу в ночі такого сміху і втіхи було! Усі сплять. Коли це малий Мирось як не закричить:

— Ой-ой! До мене під ковдру звір якийсь заліз! Усі схопились, засвітили світло, заглядають до Мирося під ковдру, а там — опосум! Згорнувся клубочком і спить собі. Ну, ми його й не зачіпали, так і лишили. Мирось дуже тішився, що з ним опосум спав і потім ще довго всім оповідав про те.

Опосум дуже корисне звірятко. Він ловить і вбиває гадюк. Де опосум живе, туди вже гадюка не полізе. Вдень він спить здебільшого, а в ночі ходить, полює. Так, як котик.

Опосума не вільно вбивати. За це в Австралії дуже карають. Але його ніхто й не збирається нищити. Всі знають, що він вбиває гадюк, що він нікому ніякої шкоди не робить та й його всі люблять. Г. Ліська

Дощик сіється рясенький і холодний і дрібненький. По калюжах не ходити! Ніжки можна промочити.

О. Галабуська

NATIONAL COUNCIL OF WOMEN OF THE UNITED STATES

The thirty first biennial Convention of the National Council of Women of the United States was held on October 16, 17, 18 in Hotel Grosvenor in New York City.

A three day Convention attended by foremost women representatives of their organizations in U.S.A. deliberated on serious questions confronting the women of this country and the world.

The theme of the Convention "The Challenge of the World in Turmoil" gave ample material for the round table discussions on "The defense of moral and social values; the defense of physical and environmental values; and defense of socio-economic values."

At a luncheon, open also to the guests, Dr. George N. Shuster, President of Hunter College spoke on the subject: National Issues in the World in Turmoil, Mr. Laird Archer, the Foreign Director of the Near East Foundation in Athens, on the subject: The Challenge of a World in Turmoil and Mrs. Mary Tenison Woods, Chief of Status of the Women Section of United Nations

WOMEN IN PARLIAMENTS

We have had the right to vote since 1920, a period of 32 years, yet during that time, there have been only 50 women members of Congress, representing 29 states.

In comparison, India has at the present time 22 women in the Parliament and 82 women in the State Assemblies; France has 22 women in the Parliament and 13 women in other branches; and Japan, with a background of women's political participation for a period of only seven years, has 14 women in the House of Councilors and 15 in the House of Representatives.

on the subject: Challenge to Individual Leadership in a World in Turmoil.

At a luncheon "Honoring Our Pioneers," many women pioneers were present and others sent their greetings to the Convention.

The Ukrainian National Women's League, a member of the National Council of Women of the United States since January, 1952, was represented by Mrs. Helen F. D. Lototsky, President and Mrs. Janet P. Bencal, Chairman of Public Relations. They had the opportunity to take part in all Convention functions and deliberations. Mrs. Katherine Peshok, Vice-Pres., was a guest at one of the luncheons.

Mrs. Lototsky gave her report on the UNWLA's work and activities and proposed a resolution expressing compassion to the women behind the iron curtain and inspiring hope of their early liberation. The resolution was unanimously accepted.

THE PRICE OF BIG DEBT IS OUR 53 CENT DOLLAR

Debt in 1930 \$16.2 billion; debt in 1939 \$40.4 billion; debt in 1952 \$260.2 billion.

These are the figures of the national debt we Americans have been piling up year after year, by borrowing to meet the big spending of our big government. It's a shocking mortgage on our children, and we haven't even begun to pay up.

But we're paying plenty in another way—you know—**Inflation, High Prices, 53 Cent Dollars!**

For it's a fact that when we balance our federal budget with I.O.U.'s, it creates extra dollars which push prices up, bidding against each other.

So—we have more dollars—BUT they're worth less in terms of what they buy.

Hadn't we better stop piling up I.O.U.'s and start protecting the value of our dollars?

"Don't ask government to do anything you can do for yourself, and remember the bigger the government, the smaller the people."

Left to right: Mrs. Helen F. D. Lototsky, President of UNWLA; Mrs. Thomas G. Evans, retiring Pres. now Honorary President; Mrs. Charlotte Leyden, President of NCW; Mrs. Janet P. Bencal, Public Relations Chairman of UNWLA.

З уродин на народні цілі

В суботу 18 жовтня, ц. р. приятелі пані Марії Насевич, відомої громадянки у Філадельфії, Па., зробили їй милу несподіванку з нагоди її уродин. Син Михайло і невістка Анна вислали запросини і потайки приготували величаву гостину, так, що коли гості в означеній часі зійшлися, п. Насевич була заскочена й дивувалася як це зроблено приготування, що вона, живучи в тім самім домі, нічого не завважила. Серед квітів пишалась добре приготована вечеря. Засіли гості з п. Насевич на чоловім місці. П. Вікторія Навроцька проводила вечором та кликала ириявних до слова, які складали побажання та підносили заслуги п. Насевич у Філадельфійській громаді. П. Насевич є членкою Союзу Українок Америки, була членом Головної Управи СУА і є відома із своєї жертвенности та готовости допомогти кожному, хто до неї звер-

неться. За її прикладом іде тепер її син Михайло.

Пані Марія одержала багато дарунків. У кінцевому слові вона подякувала за них, та за щирість із якою ставляться до неї її приятелі і знайомі. На заклик п. Навроцької приятелі зложили 55.00 дол., які розділено так: На пресовий фонд „Н. Ж.“ 10.00; на фонд Дому СУА 10.00; на Сиротинець СС. Василянко 20.00 і на дві радіопроеграми 15.00.

Датки зложили: Родина Насевичів 12.00; по 5.00 пп.: Навроцька і Пашук; 3.00 п. Піскер; по 2.00 пп.: Свистун, Дубас і Потучко; по 1.00 пп.: П. Панасовська, С. Панасовська, Андрушко, Дурановська, Рудакевич, Вишиванюк, Смужинська, Семенюк, Томашевська, Дармограй, М. Вовчок, Цар, Савчин, Курко, Вендзяк, Мицишин, Боднар, Панамаренко, Демьяник, Т. Марич, Гудичька, Летнанчин, Бойко і Стрижак.

Анастасія Рудакевич

У 30-ЛІТТЯ ПОДРУЖЖЯ

Всі Союзяики радісно привітають новину, що наша місто-голова в Нью Йорку п. Катерина Пелешок святкує 30-ліття свого подружнього життя.

У 1921 р. прибула молода Катерина Шумейко з с. Бірки Великі на Тернопільщині до Нью Йорку. В жовтні чергового року вийшла заміж. Чоловік її Корнель Пелешок походить із с. Цепенівки на Кременеччині, Волинь. Молоде подружжя стало карним членом української громади. Катерина Пелешок очолює від 1945 р. 1 Відділ СУА. Її громадська праця в рядах СУА довела в 1950 р. до вибору її на містоголову Гол. Управи. Її громадські зацікавлення поширюються. Працює в Жін. Секції ЗУАДКомітету, потім у Переселенчому Осередку й відбуває довший час службу при кораблях, наміщуючи новоприбулих на мешкання й працю. Згодом входить до Комітету Обеднаних Організацій м. Нью Йорку, де працює членом різних комісій та при збіркових акціях. У 1951 увійшла до контрольної комісії ЗУАДКомітету, а на 5. Зізді Українського Конгресового Комітету до Дорадчої Ради УКК. Тепер є членом управи 2 Відділу ЗУАДКомітету в Нью Йорку й очолює збіркову акцію допомоги залишенцям.

Врочистий для неї день 30-ліття святкує тільки в тісному родинному крузі. Та всі співробітниці й членки СУА щиро вітають її та тиснуть її роботящу руку. Нехай Господь Бог благословить її подружній шлях та вдержить її при силах і здоровлю для добра нашої організації!

АВТОРСЬКІ ВЕЧОРИ

Дня 27. вересня влаштував Жіночий Виставовий Комітет у Нью Йорку авторський вечір Докії Гуменної. Ново-видана книжка письменниці „Велике Цабе“, ілюстрована зразками культури Трипілля, переносить нас у ту далеку добу, коли селищами правили „пані-матки“.

У червні ц. р. перевела Жіноча Секція „Просвіти“ в Буенос Айрес авторський вечір Лідії Тауридзької. Доповідниця відчитала реферат на тему „Казка в житті людини“ та прочитала кілька своїх власних казок.

Лист до Редакції

Трентон, вересень 1952

Високошановна Пані Редакторко!

Прочитавши кілька надісланих мені примірників журналу „Наше Життя“, я з приємністю сконстатувала, що Ваш журнал, порівняно з минулим роком, набагато виріс і покращав, як щодо форми, так і змісту. Більше того, — кожне нове число журналу читається все з більшою цікавістю.

Мені, зокрема, хотілось би з приводу цього висловити ще деякі свої побажання.

Добре було б, щоб „Наше Життя“ ширше висвітлювало жіночий рух і працю жіночих організацій в міжнародньому масштабі, особливо в Америці. Нас, хто не має змоги читати американської преси, цікавить ідейний зміст праці американських жіночих організацій, їх завдання і місце в громадсько-політичному житті країни.

Цікаво було б також ознайомитись із американськими методами виховання дітей і молоді взагалі, як у школі, так і в родині. Можливо, хтось із педагогів-американців поділиться з нами своїми думками, досвідом і досягненнями в цій галузі. З другого боку, серед новоприбулої еміграції є також чимало педагогів, які посилають своїх дітей до американських шкіл, і це дає їм змогу деякою мірою ознайомитись

із системою американського виховання і освіти і висловити свої думки. Такі дописи магли б набрати характеру обміну думками, а журнал „Н. Ж.“ для цього дуже підходить, бо має англійську сторінку. Я ж особисто вважаю, що на виховні теми говорити — є про що і кінце потрібно.

„Наше Життя“ могло б друкувати також статті на популярно-науковій темі. Це послужило б матеріалом для загального розвитку нашої молоді і, зокрема, стало б в пригоді молодим матерям при відповідях на безконечні запитання дітей „чому?“ „для чого?“. Дарма, що авторами таких статей були б може не жінки, а чоловіки. В останньому числі „Н. Ж.“ таку статтю вміщено, і це дуже добре.

Нарешті, в „Н. Ж.“ мало белетристики. Якщо наші письменниці не мають змоги постачати цей відділ своїми творами, то знову ж таки завжди знайдеться для такої мети цікавий художній твір з жіночою тематикою чи проблематикою когось із українських чи навіть не-українських письменників.

Хотілось би розширити рамки „Н. Ж.“, щоб кожна передплатниця знайшла в ньому для себе щось цікавого і завжди з нетерпінням чекала б кожного нового числа.

З пошаною

М. Стратієнко

Світова Федерація Українських Жіночих Організацій

Олена Ф. Д. Лотоцька

Світ у завірюсі

31-ша конвенція Національної Ради Жінок Злучених Держав відбулася 16, 17 і 18 жовтня ц. р. в готелі Гровенор у Нью Йорку. На цій конвенції Союз Українок Америки, як член тієї організації від січня 1952, був заступлений Оленою Лотоцькою, головою СУА, й Іванною Бенцаль, референткою звязків. Одного дня була теж приявна як гість Катерина Пелешок, містоголова СУА.

На цю конвенцію ми йшли з почуттям новиків. Хоч я вже кілька разів бувала на конвенціях Генеральної Федерації Жіночих Організацій, в яких беруть участь тисячі делегаток, і які імпонують своєю силою та широкою діловою й товариською програмою, то Національна Рада Жінок, як провідниця всіх центральних організацій Америки, кличе на свою конвенцію делегаток не за числом членок організацій, а голов та референток комісій. Тому ця конвенція менша числом учасниць, однак тут виступають спеціалістки в даних ділянках своїх організацій. Були заступлені, між іншими, такі організації: бизнесові і професійні, Ліга Голосових Жінок, Товариство Жінок Письменниць, Т-во Жінок з вищою освітою, Т-во публичного здоров'я. Між ними також дві нац. групи, Союз Українок Америки і Рада Вільних Чеських Жінок, що була прийнята в 1952 р., зараз після СУА.

Настрій між учасницями був дружній і щирий, усі скоро знайомились, і було почуття паче б вони зібрались в колі старих знайомих. Гаслом конвенції було — **Визов світові у завірюсі**. Тому й реферати і дискусія обертались довкола цієї теми. На зібраннях НРЖ прийнята форма форуму, значить, що після доповіді є дискусія, в якій приймають участь усі за-

цікавлені темою. Провідниця дискусії реферує коротко тему, а по закінченні вичерпної дискусії вона подає підсумок, який з черги йде до резолюційної комісії. Теми були такі:

1. Оборона моральних і соціальних вартостей.
2. Оборона вартостей округення.
3. Оборона соціально-економічних вартостей.

В дискусії на першу тему обговорювано занепад моралі і недостачі материнського виховання через те, що тепер мати мусить працювати поза домом, щоб доповнити заробіток чоловіка для удержання сім'ї. Через те відповідальність за виховання дітей спадає на школи, які хоч мають гарно вивінені будинки, все ж не мають доволі добре приготованих і плачелих учителів. Вищі школи часто мусять занедбувати навчання через спортові гри, які оплачують велику частину вчительського персоналу. „Література“ яку подають дітям через т. зв. „камик“, а теж програми в радіо, телевізії й кінотеатрах, не є виховні та в великій мірі шкідливі для дітей. В дискусії звернено теж увагу на занепад релігійности серед громадянства.

На тему „Оборона вартостей округення“ обговорено питання дошкілля й виховання малих дітей, в яких уже формується вдача і характер. Підкреслено, що вчительки, а також і батьки, повинні звертати увагу, що би в садочках і початкових школах учителі були приготовані у студіях психології.

В питанні оборони соціально-економічних вартостей вказано на нерівне трактування жінок у судівництві, адміністрації та в шпиталях (зокрема в хірургії, де лікарки не допускають, кажучи, що вони надто

емоціональні), а теж на нерівну плату на однакових позиціях.

Розуміється, під час конвенції були ділові сесії та вибір нової управи.

Крім того під час спільних обідів ішли доповіді визначних осіб. Перший промовляв Лерд Арчер, закордонний директор Фундації Близького Сходу в Атені, який розповів про боротьбу греків проти комунізму. Др. Джордж Н. Шустер, президент Гантер Каледж, говорив про національні проблеми в неспокійному світі. Він відмітив, що жінки тепер переважають як авторки в письменстві й науці, додаючи, що жінки трактують життя глибше і солідніше як чоловіки. Також звернув увагу на те, що в вищих школах в ім'я свободи слова допущено професорів, які мають комуністичні симпатії.

На іншій обіді, третього дня, промовляла пані Мері Теннісон Вудс, адвокатка з Австралії, голова секції прав жінок в Об'єднаних Націях, про політичні права жінок, за які заявили О. Н.

Під час одного обіду вшановано спеціальною програмою піонерку цієї організації, починаючи від Сузани Б. Антоні. Із вшанованих жінок деякі були приявні на обіді.

При кінці конвенції прийнято резолюції, між якими й резолюцію Олени Лотоцької, що висловлює спочуття жінкам за залізною заслоною і запевняє про допомогу вільного світу для якнайшвидшого визволення з важкої неволі.

На одній із сесій, коли речники організацій складали звіти про свою діяльність, голова СУА говорила про діяльність Союзу Українок Америки, про Світову Федерацію Українських Жіночих Організацій, про акцію Комітету „Мати й Дитина“, про журнал „Наше Життя“ і

Які напрямні СФУЖО?

(Думки зприводу дискусії)

Стаття О. Сулими „До програми СФУЖО“ викликала оживлену дискусію, що розгортається на сторінках „Н. Ж.“. Це не дивно, бо заторкнула п. Сулима нерви головних духових магістралей жіночої проблематики. Своєю статтею вона ставить на кін з усією яскравістю проблему психологічної соборності. Признаючи зах. українському жіноцтву довголітній стаж організаційної громадської - суспільної праці, п. Сулима видигає з другого боку духові вартості українки-наддніпрянки, тієї, якої ворог не зламав і яка в умовинах найбільшого духового і фізичного терору змогла творити цінності, творити невмірущий моральний капітал. Діяла вона пліч-о-пліч із мужчиною, не маючи обставин для творення власних жіночих організацій.

П. Сулима, на нашу думку, має глибоку рацію в цьому твердженні. Нemenшу рацію має авторка твердячи, що для здійснення психологічної соборності повинні і західне і східно-українське жіноцтво змагати до сти-слої співдії, взаємопізнання і взаєморозуміння. П. Сулима вбачає однаке брак цієї взаємодії у рямах СФУЖО і кладе це Федерації в вину. У СФУЖО, мовляв, панують зах. українські методи праці. Методи організаційної праці зах. українського жіноцтва не можна однаке вважати вадою, бо ж відомо, що вони уже себе оправдали в житті зах. України, тоді коли Наддніпрянина не могла, через обставини, накинени їй ворожим окупантом, створити якихсь тривких напрямних праці жіночих організацій. Помилкою натомість було б обмежитись виключно до втертих, старих методів праці і створити тим самим з колісь живого і творчого — духову заскорузість. У дії живих людей необхідний ріст, а цим ростом і поступом у нас самих є у даній справі збагачення досвідом і духовими вартостями наших посестер з-над Дніпра, приєднання їх до спільної зорганізованої дії.

про видання творів Лесі Українки в англійському перекладі. Треба тут відмітити, що українки довго добивалися, щоб належати до Міжнародної Ради Жінок, що має свою централю в Цюріху, у Швайцарії, і в якій до 1929 р. була національна репрезентація України. Тому прийняття США до НРЖ треба вважати значним досягненням.

Знаючи ідеологічні основи СФУЖО, можемо твердити, що СФУЖО не культивує ніяких регіональних уподобань і що радо сприймає всяку ідею, коли вона виходить із рядів наддніпрянок та має національно-державний характер.

Критичні завваги п. Сулими мають однаке свою рацію у тому відношенні, що Федерація ще замало зробила кроків для того, щоб приєднати до своєї праці більше число наддніпрянок. Також замало ще зроблено для пізнання ментальности українки, що перебуває тепер під советським режимом та для пізнання можливих змін у її сучасному житті. Це і є та важлива ділянка, в якій треба попрацювати і в якій необхідно здобути значні осяги.

Щоб дійти до того як це здійснити, необхідно вислухати думки тих жінок доброї волі, яким справа ця лежить усім тягарем на серці. Дуже цікаво було б почути про це думку п. Сулими й інших наддніпрянок, що зацікавились цією дискусією. В імя перебутих і триваючих страждань українки, в імя волі і правди України видвигнути українку-емігрантку з підсоветської окупації, побачити її дію на широкій політично-громадській плятформі — це задушевне прагнення всіх тих, які болять за Україну і її справу, без огляду на територію, з якої походять.

Із статті О. Сулими, а ще більше з статті д-р Н. Синявської „Чи в програмі справа?“ проглядає однаке неознайомленість із напрямними СФУЖО. Напрявні СФУЖО обгрунтовані національно-державними потребами і то не в еміграційному аспекті, а з точки погляду потреб України. Завданням СФУЖО є: 1. активізувати і сконсолідувати усе здібне до дії українське жіноцтво, розкинене по всьому вільному світі, 2. згуртувати його довкруги спільної української національно-державної ідеї, 3. влити в нього духа соборности, 4. охоронити його перед фізичним і моральним занепадом, 5. зберегти для України душу дитини тієї матері, якій доводиться жити серед чужомовного населення і допомогти їй виховати своїх дітей на повновартісних громадян майбутньої української держави, а як заїде потреба, то й борців за неї, 6. причинитися до консолідації всіх наших політично-громадських чинників та здобути значучий голос в загальнонаціональних справах, 7. здобути звязки з міжнародними жіночими організаціями світу й увійти в контакт із чільними жіночими особистостями різ-

них країн та через виявлення своїх фактичних духових вартостей здобути собі моральний капітал серед найвищих діючих жіночих кругів і тим самим мати змогу поставити в обороні тієї страдалної матері і жінки на Україні своє ваговите й міцне слово, слово правди про ту українську матір, слово оскарження на її мучителів, слово оборони її прав та прав її країни. Це і є в основному напрямні СФУЖО, в них виражається ідея українки. Ідея ця світла і нічия критика її не повалить. Зате здійснювання цих напрямних у житті нелегке, вимагає зусиль, праці й часу, а головно доброї волі більшого числа жінок, які б горіли цією ідеєю.

При кожній праці трапляються помилки, є вони і в СФУЖО. Тому й критична думка про працю СФУЖО необхідна, та думка щира, пряма і доброзичлива. В тій цілі й поміщуються на цій сторінці різні голоси.

У відповідь д-р Н. Синявській можна сказати, що вже самі напрямні СФУЖО не дозволяють обмежувати нашої діяльности до більшої чи меншої харитативної акції, хоча СФУЖО в цій ділянці через Комітет „Мати й Дитина“ уже має значні осяги, що здобули розголос у світі. Помилкове також твердження згаданої авторки про завдання жінки-християнки у світі. Завдання її під цю пору уже далеко не обмежуються до харитативної акції. Уже поверховний вгляд у програми великих міжнародних організацій християнського жіноцтва виявить нам, що основним їхнім завданням є здобути громадську рівність жінки. Чи ж сміємо ми уступати їм нашим рівнем? Рішуче ні. У нас бо завдання ще більші і трудніші ніж у них — ми змаємося за нашу державність, а вони її вже мають. Тому від нас вимагається більше, як „без великого шуму і деклямацій — проводити велику харитативну роботу“. Хоч ми стомлені нераз обставинами нашого емігрантського життя всеж мусимо видати з себе максимальне зусилля і ніколи не обмежуватися до необхідного мінімуму, яким є „притосування до вимог і інтересів щоденного життя“.

Ми ж бо є тією щасливою частиною українського жіноцтва, якій дано право, змогу і обовязок боротися у вільному світі за ту нашу сестру, за ту матір над Дніпром і над Дністром, що чесно і гордо носить у своєму серці горе своєї окраденої отчизни.

Н а т а л я І ш у к - П а з у н я к

ГІСТЬ У ЦЕНТРАЛІ СУА

У днях 10. і 15. вересня ц. р. відвідав централю СУА містоголова УНРади інж. Осип Бойдунник. Гостя привітала голова СУА п. Олена Лотоцька та членки Управи СУА. На першій зустрічі порушено ряд питань організаційного життя жіноцтва в ЗДА, як також висловлено лояльність Союзу Українок Америки до УНРади. Друга зустріч мала товариський характер та в приємній гутірці за чайним столом доповнила попередню розмову.

Визначний гість цікавився також справами Світової Федерації (СФУЖО), якої п. Олена Лотоцька є містоголовою. Проблеми Федерації дали також привід до оживлених розмов.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Входини Централі СУА

На день 12. жовтня призначено „входини“ до нового приміщення Централі СУА, на друго-

ВІСТІ ФЕДЕРАЦІЇ

Збірка вишивок на Базар М. М. у Парижі зацікавила наших вишивальниць і писанчарок. Вже відгукнулись деякі, так що в половині жовтня відійшла перша посилка пожертв до Парижа. Наспівають ще дальші. Пригадуємо, що речинець висилки недалекий і тому слід висилку вишивок і писанок прискіпити. Список жертводавців подамо в черговому числі.

Обіднання Українських Жінок в Англії зголосило вже певну кількість вишивок до висилки. Членки Обіднання Українських Жінок у Німеччині викінчують свої вишивки, щоби поспіти з ними на час.

*

На днях розіслали ми нашим централам реферат К. Гардецької п. н. „Листопад пригадує нам...“ Змістом реферату є листопадові роковини, яких пам'ять шануємо. Радимо прочитати реферат на святочних сходах.

му поверсі будинку ЗУАДК, при 866 Н. 7 вул. Окружна Рада й Відділи СУА зголосили свою участь у цій товариській імпрезі, щоб хоч скромним дарунком причинитись до прикраси нового бюро Централі.

В годині першій почали сходитись гості. Вітала їх голова СУА п. Олена Лотоцька у святково прибраних кімнатах домівки. Гості оглядали приміщення, та засідали за накріті столи. Ішла товариська гутірка. Гості, давні членки СУА, розказували новим членкам про етапи своєї праці, коли то довго не було своєї домівки, а потім була невеличка в Нью Йорку, а вкінці вже гарно влаштована у Філадельфії. Вони склали побажання, щоб уже скоро здійснились побажання і пляни членок СУА — примістити свою Централю у власному домі.

Досить пізенько почали розходитись домів, а наші добрі господарині, пані Михайлина Чайковська й Ірина Волянська, які вже день перед тим варили й пекли, могли трохи сісти та відпочати по трудах дня.

Датки на закуп потрібних речей до господарства Централі зложили: Відділ 20 СУА, збірка членок і з каси 16.00; Відділ 46 СУА 10.00; Окружна Рада СУА Філадельфії 10.00; пп.: Ірина Волянська, Анастасія Рудакевич і Анна Сивуляк по 5.00; Стефа Вовчок 3.00; Катерина Шманда, Ірина Дяків, Лідія Лемішкова і Катерина Трищенька по 2.00; Софія Минь 1.00; Відділ 42 жертвував 37.00 (з каси 20.00, від членок 17.00) на закуп столового срібла для Централі.

Гостям були ми дуже раді, а за їхні дарунки велике спасибі.

ДІТРОЙТ, МИШ.

Злучені українські жіночі організації Дітройту постановили відсвяткувати 30-літню річницю своєї діяльності. Першою з них було Сестрицтво при гр.-катол. церкві, що гуртувало повоприбулих тоді жінок і дівчат. Пізніше постали жіночі секції при заг. громадських установах, а

вже в 1929 р. з нагоди побуту в Дітройті п. Олени Кисілевської — перший Відділ Союзу Українок.

Філія Союзу Українок, що постала в 1935 р. об'єднує сім Відділів СУА. Співпрацює тісно з іншими жіночими товариствами в Дітройті при кожному громадському ділі. Оцей великий влад у життя нашої громади вишанували об'єднані жіночі організації ювілейним концертом дня 28 вересня. Дохід із концерту призначений на видання історії діяльності жіночих організацій.

До переведення ювілею вибрано комітет, до якого входять: М. Ясінська, голова, К. Хомяк, містоголова, Ст. Заплітна, секретарка, Т. Стельмах, заст. секр. М. Дзісяк, скарбничка, Ігнатюк, заст. скарбнички, П. Будзол, фін. секр., Мацькевич, заст., І. Козаченко, А. Стецько, М. Прокопович, М. Черіба, М. Цісарук, Е. Гузар, Левкут, Михальчук, Ф. Сіділо, Цибух, Чайківська, члени.

Конвенційний Комітет СУА

Дня 4. 10. Філія СУА скликала надзвичайні збори у справі вибору комітету, що має підготувати конвенцію СУА на 30., 31. і 1. червня 1953. Голова Філії п. Ясінська відкрила збори і пояснила присутнім для чого зійшлися. Секретарка п. Заплітна прочитала листа з Централі. По дискусії приступлено до вибору. До Комітету ввійшли: п. Марія Прокопович, голова, п. Марія Ясінська, містоголова, п. Марія Черіба, секретарка в українській мові, п. Соня Гейс, секретарка в англійській мові, п. Ірина Козаченко, фін. секретарка, п. Розалія Стисловська, касієрка, п. П. Боднар, референтка господарська, п. А. Вокер, референтка преси в англійській мові, а п. Ст. Заплітна в українській мові. З молодечих Відділів увійшли пп. Ольга Кахній і Софія Сігда. Реферат мистецтва ще не обсаджений. Референткою бепкету вибрано п. А. Михальчук, референткою реєстрації п. К. Хомяк. Референткою імпрез та збирання оголошень є пп. П. Будзол, Бурбан, Ф. Сіділо, Генік і Цісарук. Референтуру сесії молоді перебирають оба молодечі Відділи.

Марія Черіба, секр.

АМСТЕРДАМ, Н. Й.

Вишивані вечорниці

Чи вам не причуваються часом давні наші кличі „свій до свого“, „виставка українського промыслу“, „покази народньої ноші“? А в парі з тим приходять і охота зладити щось на зразок цього!

Наші „вишивані вечорниці“ відбулися в травні ц. р. Управа Відділу мала подвійну ціль: показати приміненні народнього мистецтва та придбати фонди на поміч нашим залишенцям в Європі. Добра гадка має часто успіх — нам пощастило. Вишивки красувалися всюди — на суконках і блузках пань, на сорочках і краватках мужчин, на столах буфету й інструментах нашої музики, а передусім на невеличкій виставці, яку ми влаштували в одному куті залі. Усі сторони рідної землі були заступлені. Яркими красками манила Гуцульщина, неначе маків цвіт цвіла Яворівщина, спокійними красками як плесо вод сяло Полісся, пишалось багатством Покуття — а понад усе тонкий смак Київщини й Полтавщини... „Гей, гей, краю мій рідний, так тужно за тобою!“ Скільки добра ти виплекав, скільки краси створив — і може тільки того, що в серцях наших зосталось, бо там де Україна — там руїна!

Тому пильнуймо того вогню, що горить у наших серцях! І вишивані вечорниці, і показ ноші, й виставки нар. мистецтва розпалюють його та ще й показують чужим яка стара, прадіда наша культура!

Цей наш показ так радував серце, що й танці були неначе веселіші. А нагороди? І про них ми подбали. Першу признано п. Хромовській за стилеві вишивки — річну передплату „Н. Ж.“, другу п. Н. Римар за гарну вишивку на сукні — твори В. Стефаніка, а третю п. В. Чумакові за вишивану краватку — новелі С. Парфанович.

Культ.-осв. референтка СУА

ШИКАГО, ІЛЛ.

По двохмісячній літній перерві 22 Відділ СУА започаткував свою працю добре організованими „Осінніми вечорницями“

Хоч неосіння горяч (90°), яка спричинила немало клопоту паням забавового комітегу, не давала запоруки доброї забави — вечорниці випали якнайкраще.

Гарно прибрана зала, добра оркестра і добірний буфет викликали серед гостей бажаний настрій, які бавились весело до 4-ої год. ранку.

Крім імпрез 22 Відділ СУА веде харитативну працю.

В березні ц. р. засновано „Комітет Мати й Дитина“, якого завданням є нести харчеву та одезову поміч залишенцям в Європі. Цю шляхетну працю веде наш Відділ спільно з Лігою.

Крім начок вислано до Європи грошеву поміч хворим та кільком самітнім жінкам.

Наш Відділ не забув і про найменших та жертвував суму 60 дол. на дитячу радієву програму.

Тепер у нашому Відділі ведеться підготовка до показу української ноші і виступу в музею „Science and Industry“ з виставкою „Різдво на Україні“

Юлія Назаревич

НЮАРК, Н. ДЖ.

Вечір народньої ноші

Вже довго підготовляв 28 Відділ вечір, що показав би нашій молоді красу народнього вбрання. Через незалежні обставини треба було речинець усе відкласти. Та вкінці здійснився цей задум дня 5 жовтня, коли до залі Нар. Дому стало напливати щораз більше цікавої публіки.

Коли відкрилась куртина, побачили присутні півколо роскішних строїв на сцені. Аж замерехтіло в очах від кольорів та взорів. А як чудово зацвіли дівочі личка! Знайомі наші дівчата й молодиці неначе зовсім відмінилися у таких рямцях.

На тлі цього півкола прочитав проф. Демян Горняткевич свою доповідь про значення народнього вбрання. Він підкреснув його обрядовість та дав характеристику поодиноким околиць. По цій короткій та змістовній доповіді живий вінок строїв перемашерував через сцену під бурхливі оплески залі.

Пізніше слідувало пояснення кожного строю зокрема. П. Олена Лотоцька, голова СУА, ви-

кликувала по черзі дівчат та представляла публіці стрій, пояснюючи дотепно його прикмети. І так зарепрезентувалась Полтавщина (Т. Кропивницька — дівочий, Я. Олесницька — міжньої жінки), Київщина (Л. Карпа — дівочий, М. Охоцька — міжньої жінки), Залицьки (М. Бренич), Борщівщина (М. Буряк), Городенщина (Н. Сплавник, Я. Дзера), Коломиїщина (П. Лич), Снятинщина (А. Ірач), Старі Кути (М. Репета), Буковина (Н. Газдова, О. Білосзор), Гуцульщина (Є. Стефанюк — Микуличин, Т. Рубель — Космач, Л. Лапичак — долина Черемошу), Закарпаття (Б. Тарнавська), Лемківщина (І. Назар), Яворівщина (Анна Павленко).

По перерві слідувала друга частина програми, що складалась із пісень і танків. П. Зеновія Воробець відспівала мелодійним сопраном „Бабусю рідненка“, нар. пісню і „На вулиці невесело“, слова Шевченка, муз. Заремби. Слідував жіночий квінтет (пп. Кононів, Цяпка, Змий, Олесницька і Лапичак) своїм „Закувала зозуленька“ та жвавим „Ой піду я полем-лугом“, що зібрало бурю оплесків. Третім вокальним виступом був спів п. М. Кобрин-Кокольської, яка відспівала з чуттям Стеценка „Ой на гору козак воду несе“, Лисенка „Без тебе, Олесю“ та його ж „Гарбуз білий“

Поміж співами відзначилась танкова вставка балетної школи Валентини Переяславець. Дівчатка вивели вязанку народніх танків з грацією та жвавістю.

У бічному приміщенні виставила п. Горбачевська стилізовані українські вишивки, які присутні з зацікавленням оглядали.

Вечір пройшов із великим успіхом. Управа Відділу, а головною головою його н. Анна Настюк вложили в підготову чимало праці, секретарка п. Олена Гордицька завдала собі теж багато труду, а невтомна п. Розалія Залепська не щадила коліс і бензини, щоб привести та розвезти всі потрібне вбрання. Подяка належить також діячкам Філії СУА в Дітройті пп. Ясінській і Козаченко за пересилку строїв та Централі СУА за випозичення своїх.

Колодяжне

IV

На Різдвяні й Великодні Свята то всі в нашій родині мали більше вільного часу для відпочинку та приємної і здорової розваги. В інший час, то кожен із нас був зайнятий якимсь ділом. Батько був обтяжений службовими обов'язками, мав ще громадські справи, а вдома — господарські, бо жадних управителів на господарстві не тримав. Мама дуже багато часу уділяла громадським і літературним інтересам та науці й вихованню своїх дітей, а також в загальному керувала домашнім господарством. Михайло в ті часи вдома був лише на вакаціях. Але й тоді він захоплювався наукою і літературою й багато в дечому допомагав батькам, сестрам і братові. Леся також ніколи не марнувала часу. Вона багато писала, студіювала літературу та листувалася в різних справах навіть тоді, як через хворобу лежала у ліжку. До того Леся знаходила ще час на те, щоб когось із Колодяженців вчити читати, бо в Колодяжному тоді мало було письменних селян. Вона також радо доглядала хворих. Памя-

таю, як однієї осени в нашій околиці була пошесть черевного тифу, і в Колодяжному декілька людей захворіло. При-

Колодяженська жінка Варка Пирогова зі своїм сином Михалком, найближча сусідка садиби Косачів. Леся Українка приїжджала з родиною Пирогів, навіть доглядала там дівчат, що хворіли на тиф.

ЛАНСІНГ, МИШ.

Ювілей 38 Відділу

Дня 28 вересня зала Нар. Дому наповнилась гістьми. Серед приєзжих мейор міста та інші місцеві діячі з родинами. Наші гості прибули з Гренд Репідс, Дітройт, Грік Батейл, Каламазу, Джекзон, Саґінав та інші. З Дітройт приїхали містоголова СУА п. Будзол, голова Філії п. Ясінська. Зала не вміщувала гостей і треба було накривати столи двічі. Скрізь і всюди видно бадьору й метку п. Наконечну, що метушиться між залею й кухнею — і з гостями говорить та дає ще останні розпорядки.

По смашному обіді, що його приголовили членки, гості перейшли до обширнішої залі з естрадою. Свято відкрила п. Наконечна, промовляв мейор міста, отці парохі о. Шмондюк і о. Мигаль. Вітали Відділ із ювілеем і заохочували жіноцтво до праці

в церкві й організації. П. Будзол вітала ювілятку від Гол. Управи СУА, п. Ясінська від Філії СУА та Відділів у Дітройті. Говорили також голови Відділів СУА в Дітройті, яких прізвища я не встигла записати. Від жінок-гетьманок говорила п. Біловус. Наприкінці подала я короткий перегляд вкладу жіночої праці в наше життя.

Промови були переплітани співом пп. Шаран і Мозоля при супроводі п. Атаманець (усі з Дітройту). Милі голоси чарували присутніх.

Оцим закінчилось свято, що залишило гарний спомин. Папі Наконечна може бути горда з вдатно підготованої імпрези, а членки 38 Відділу напевно наберуть ще більшої охоти до праці.

Марія Голуб

культ.-освітня референтка
Гол. Управи СУА

цій хворобі дуже небезпечно порушувати належну діету, а в нас на селах вважалося, що гріх не дати тяжко хворому чогось зїсти, чого він бажає. Отож трапився такий випадок, що одна молода дівчина, що вже видужала від тяжкої форми черевного тифу, померла від того, що зїла солоного огірка, якого дала їй мати на її прохання. Довідавшись про цей випадок, Леся що саме приїхала додому, стала особисто доглядати ще двох хворих у цій родині й сама пильнувала виконання лікарських приписів, аж поки обоє остаточно не видужали.

Сестра Ольга була весела, жвава, дуже енергійна і господарна. Про нас трьох молодших дуже дбала й у нас її авторитет стояв високо. З Лесею вона була дуже близька все життя. Багато вчилася в той час, проходячи курс середньої школи за програмою 8 клас мужеської гімназії, бо вже й тоді хотіла бути лікарем, а для вступу на медичний факультет вимагалося саме така середня освіта.

Оксана була повільнішою вдачею, вроду була тендітна, з дитинства мала вишуканий смак, любила музику, пізніше добре грала.

Микола був здоровий, міцний хлопчик, м'якого характеру, ніяковів з дорослими, але в дитячому товаристві досить балакучий і дотепний. Любив природу, завжди мав у себе диких тварин і доглядав їх дуже пильно. Як мав десять років, то вже добре їздив верхи і свого коня сам доглядав, любив і жалував його так, що бувало їде кудись, а як zobачить десь дуже гарну траву при дорозі, то злізе, рознуздає й попасає коня. На Шевченковому святі у нас в родині він сам за своїм вибором декламував вірш „Гей у мене був коняка...“ Захоплювався пригодницькою лектурою і героїкою. Оксану і Миколу вже по справжньому вчили за певною програмою. Одна тільки я була ще такого віку, що забезпечує досить дозвілля.

Хоч вдачею ми в родині були різні, але в одному всі були

схожі — це у пристрасі до читання. Та й читати ми мали що! Батьки наші дбали про це: з українських видань, друкованих у межах Росії мали майже все. Багато було й галицьких видань. Із. красного письменства ми мали й західно-європейських класиків в оригіналах або в перекладах, також класиків польських і російських. Звичайно, в кожного відповідно до вдачі і вродженого смаку були різні зацікавлення в літературі, що виявлялися навіть уже в дитинстві.

Мати розповідала, що кожне з нас дуже рано навчилося читати і то якось між іншим, без примусу старших. Леся навчилася читати, коли їй було чотири роки, а першого в своєму житті листа написала (до дядька Михайла Драгоманова), як їй було п'ять літ. Лист був змістовний і добре написаний. Як дивно мене почали вчити читати! Я, як зараз бачу, — тато взяв книжечку в білій палітурці з українським везерунком, червоним із синім і став вперше вчити читати. Це була „Весняна ніч“, український переклад Олени Пчілки Гоголя „Майская ночь“. Виявилось, що я вже досить багато знаю літер, бо Оксана й Микола, на той час уже добре письменні, мені показували деякі букви, а читання складання слів із літер мені видалося цікавою й не важкою справою.

Щоб схарактеризувати наші цікаві й естетичні розваги, згадаю Різдвяні свята 1892. До Колодяжного з'їхалась родина, ждали й гостей, знайомих. Крім традиційної ялинки Леся й Ольга улаштували „живі картини“ Участь брала вся наявна молодь і діти. Дві картини були ілюстрацією до Дікенсових „Різдвяних оповідань“, одна до „Гайдамаків“ Шевченка, одна до „Фавста“ Гете, а одна — алегоричні фігури нового (1893) року і старого (1892), що відходить. Леся була душею цієї імпрези. Вона не тільки „головний режисер“, а під її керівництвом шились усі костюми, робились перуки, а багато дечого робила вона власноручно. Наприклад мені, що виконувала роль нового року в виді Амура, — туніку, чудові, прозорі крильця, сагайдак і стріли, сандали, обклеєні золотим па-

пером — все сама зробила. З тими сандалами була пригода: їх зробила Леся задалегідь і сховала з іншим „реквізитом“ Напередодні вистави виявилось, що їх погризли миші. Я була в розпачі, але Леся за яку годину зробила нові, такі самі гарні. Освітлення — бенгальські вогні, декорації, то була робота Михайла, музика — справа тьоті Саші. Ольга, Оксана й Микола з захопленням допомагали старшим у роботі і виявляли чимало винахідливості. Вистава вийшла напрочуд гарно. Всі глядачі, навіть наш тато, такий вибагливий, визнали це.

V

У серпні 1894 мама з Ольгою, Оксаною й Миколою поїхали на зиму до Києва, повезли дітей до гімназії. Ольга вступила до 7 кл., Оксана до 4 кл., а Микола до 1 кл. Мене залишили вдома з татом, а скоро повернувшись з лікування до Колодяжного Леся. Я ніколи не нудилась, а особливо в Колодяжному, де й малою в мене було завжди всякого „діла“ Тому я не протестувала, що мама залишає мене саму з татом „на хазяйстві“ Навпаки, була з того дуже горда. Але коли наші виїхали, то мені таки й частенько ставало сумно, що вони не з нами. Та з Лесиним приїздом я знов повеселіла.

Леся того року багато писала. Проте немало часу уділяла татові, різним хатнім справам і мені. Памятаю, що мені оповідала, читала, вчила мене вишивати, робила деякі забавки, як то вона тільки вміла — з найпростішого матеріалу зробити щось дуже цікаве. Наприклад із маківки і прядива — чудесну ляльку, з якихось прозорих папірців — дивовижного метелика...

У нас у родині був звичай у дітей на іменини дарувати батькам, сестрам, братам щось власного виробу. Нашого тата іменини святкувалось у грудні. Тож цієї осені Леся йому вишивала майстерно дрібними пацьорочками пантофельку, щоб на ніч вішати на ній кишенькового годинника. Я тоді з цікавістю стежила, як то Леся робить і досі не забула, яка то вийшла прегарна річ. Так Леся навіть у кожній дрібничці ви-

НОВІ ВИДАННЯ

Л. Глібів: Байки (вибір). — З малюнками О. Судомори. Видавництво „Нашим Дітям“. — Об'єднання Працівників Дитячої Літератури. Нью Йорк-Торонто. Бібліотека юного читача ч. 7—8. 1951. Ст. 64.

В-во „Об'єднання Працівників Дитячої Літератури“ випустило вибрані твори байкар Леоніда Глібова з малюнками відомого мистця Судомора.

Це видання треба вважати вкладом не тільки в літературу для дітей і молоді, але для всіх хто любить художні твори і художнє оформлення.

Як відомо, Глібів не тільки писав власні байки, але й перекладав Езопа, Ляфонтена і Крилова, але це не зменшує вартости його творів, а навпаки, бо приближує нас до світової літератури.

Кожному політичному й громадському діячеві можуть бути в пригоді при виступах цілі сентенції або окремі речення із байок Глібова.

Як дітям, так особливо дорослим дадуть велику насолоду художні ілюстрації О. Судомора.

Фігури та морди тварин, не втрачаючи нічого з природних рис, приймають людські вирази.

У всіх малюнках видно знання тваринного і рослинного царства. Рослини і тендітні, і могутні своїми нахилами підкреслюють зміст байки. Чудові українські краєвиди примушують ще раз сказати — яка гарна ця книжка!

Більшість байок розміщено в незвичайній для віршів формі, що ускладнює схоплення римованого тексту та не так гарно впадає в око. Але це вже справа смаку (а може економії паперу?). **О. Т.**

ПРИ ГРОМАДСЬКІЙ РОБОТІ

Звідолення, надіслані 8 Відділом в Бронкс, Н. Й. і 30 Відділом у Клівленд, Огайо, будуть поміщені в черговому числі.

являла художній смак і не шкодувала свого часу, щоб зробити приємність тим, кого любила. (Докінчення буде)

ПЕРША СЕКРЕТАРКА В БІЛОМУ ДОМІ

Президент Труман назначив вдову свого пресового секретаря Джозефа Шорта, який помер 18. вересня, одним із своїх секретарів. Це дуже важлива подія, тому що це перший раз в історії Злучених Держав жінка назначена секретаркою президента.

Пані Шорт має 44 роки. Покінчивши студії в Оклагомському університеті, вибрала кар'єру журналістки і працювала спершу в кількох газетах, а пізніше в бюрі Ассошіейтед Пресс у Вашингтоні, де пізнала Джозефа Шорта. Після одруження в 1937, вона ще працювала як журналістка до 1940, коли народилася їхня перша дитина. Однак вона не покинула цілком журналістичної праці й у вільних хвилих писала для часописів та журналів.

Платня секретарів президента є 18 тисяч доларів річно.

УСПІХИ НАШИХ ТАНЕЧНИЦЬ

Оленка Гердан виступає й керує балетом в опері М. Лисенка „Чорноморці“, що її тепер накручують у Торонті.

Валентина Переяславець взяла участь у зїзді хореографів, що відбувся у липні ц. р. у Нью Йорку. Її запросили продемонструвати лекцію перед зібраними спеціалістами.

Рома Прийма готується до турне по Південній Америці. Перед тим вона відбуде ряд концертів по містах ЗДА.

СТ. ЛУІС, МІС.

У попередньому числі була згадка про збірку з нагоди свята матері, якої вислід призначено на акцію Комітету „Мати й Дитина“. Ось список жертводавців:

М. Кульчицький \$5; П. Ішук \$4; по \$3: Проф. Є Храпливий, Инж. Гаврилюк, П. Лесь; по \$2: Мгр. Б. Данилевич, М. Данилевич, А. Хочинська, О. Єзуско, К. Гатлан, С. Степак, Д-р Дубицький, М. Стефанишин, Ю. Стефанишин, Р. Возняк, М. Шпить, З. Арміч, Г. Парк, І. Була, І. Подоба, В. Хлопак, Д. Ялечко, В. Логуш, Й. Гресько, І. Цюра; по \$1: В. Подольська, М. Круховська, А. Федчак, О. Хлопак, К. Томчак, А. Савіцка, А. Василюка, С. Василюка, А. Біла, М. Заяць, М. Недільницький, А. Стецко, П. Лотоцький, М. Андибур, І. Назар, А. Томин, А. Парк, М. Дмитришин, А. Громоцька, І. Гресько, Б. Марущак, Т. Була, І. Гресько, Д. Павлишин, Т. Єзуско, Т. Лужецька, К. Якимів, Т. Лесь, М. Дмитришин; по \$0.50: Хри. Дашо.

ВІСТІ КОМІТЕТУ „МАТИ Й ДИТИНА“

Різдвяна збіркова кампанія вже в руху! Комітет „Мати й Дитина“ розіслав збірковим станицям афіші з закликом до господинь — складати при своїх закупах харчеві датки. Надходять уже звідомлення про перебіг збіркової акції. Всюди українське купецтво йде радо назустріч цьому почині. Збіркові станиці працюють напружено, щоб запакувати все на час. Пригадуємо всім, що це останній час зложити якусь пожертву, якщо вона має поспіти на Різдво!

Фонд Допомоги Українців Канади розпочав тепер акцію опіки над українцями з британської зони Німеччини. На його заклик живо відгукнулося українське жіноцтво й перебрало опіку над дитячими садками й школами. Гарний приклад, як може включити себе зорганізоване жіноцтво у допомогу залишенцям! Услід за тим подаємо й ми список садків та шкіл американської зони. Він далеко не охоплює всіх дітей, бо багато таборів не має українських шкіл і діти відвідують німецькі.

Амберг, садок 42 дітей
Авгсбург, школа 18 дітей
Фельдафінг, садок 56 дітей, школа 40 дітей
Інгольштадт, садок 39, школа 28 дітей
Ляндсгут, садок 26, школа 26 дітей
Мюнхен-місто, садок 32, школа 22 дітей

УКРАЇНЬСЬКА СПІВАЧКА В АРГЕНТИНІ

Українська преса подала вістку, що в вересні виступила в театрі „Колон“ у Буенос Айрес співачка Іра Маланюк в ролі Сальомеї в опері Штравса. Іра Маланюк уродженка Галичини, музичний вишкіл закінчила у Відні й перейшла успішно через сцени Австрії й Швейцарії.

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ

У статті п. н. „Молода музична сила“ (Наше Життя, жовтень), сторона сема, рядок 45 з долу, зайшла помилка замість „перехрестя рас і вдач“ має бути — перехрестя рис і вдач.

Мюнхен-Шляйсгайм, садок 45, школа 44 дітей

Мюнхен-Мозах, садок 20, школа 20 дітей

Валька, школа 80 дітей

Новий Ульм, садок 40 дітей

Регенсбург, садок 35 дітей

Ясно, що Різдвяна збірка Комітету „Мати й Дитина“ обділить оцю дітвору так, щоб бодай на свята дитячі личка заясніли радістю. Та це не розв'яже справи їх недоживлення, їх недостатку. Ось, що пишуть про дітвору, згуртовану в садку і школі Мюнхену:

„Бліді личка дітей змушують нас доживляти їх. Кожної суботи приладжуємо підвечірок, який дітям дуже смакує і все чуємо: прошу мені ще дати. Нажаль нам все забракне і прохання бідної дитини не можемо здійснити!“

Лікарське обслідування виказало поважну кількість недоживлених дітей і багато з різними захворюваннями, так що на 51 дітей є п'ять здорових і доживлених. Тому звертаємось із великим проханням до наших братів і сестер в Америці й Канаді, щоб допомогли нашим бідним дітям.“

Іванна Гинилевич
голова делегатури ОУЖ

Вже крайня пора призадуматись нам над послідовною допомогою нашим дітям у Німеччині й Австрії. Чи не могли б і в нас організації заопікуватись поодинокими школами чи садками?

Комітет „Мати й Дитина“.

ОБЕДНАННЯ УКРАЇНЬСЬКИХ ЖІНОК У ВЕНЕЗУЕЛІ НА НОВОМУ ЕТАПІ

Дня 7. вересня ц. р. відбулись загальні збори ОУЖ у Каракасі. Збори перейшли спокійно й ділово. Переведено зміну правильного, яким побільшено управу до семи осіб, створивши реферати організаційний, культ.-освітній і суспільної опіки. Дитячий садок, що його вже довгий час Обеднання провадить, дістав наймення Н. Кобринської, як патронки, що перша вказала на потребу таких установ.

Головою вибрану п. Н. Бережну, яка докладає всіх зусиль, щоб налагодити працю українського жіноцтва у Каракасі.

MA 7-1320

LO 3-9910

THERE IS

A DIFFERENCE IN FUNERAL SERVICE

Established 1920

NASEVICH FUNERAL HOME

**MRS. MICHAEL F. NASEVICH
MICHAEL E. NASEVICH**

SURPASSING SERVICE

*Air Conditioned for your comfort
No deserving Poor Refused*

**N. E. COR. FRANKLIN & BROWN STS.
PHILADELPHIA 23, PA.**

**ВЕЛИКИЙ ВИБІР УКРАЇНСЬКИХ ДАРУНКІВ
НА СВЯТА, ВЕСІЛЛЯ Й ІНШІ НАГОДИ**

вишивані рушники, хустинки, подушки,
сервети і блюзки

українські ляльки для дітей і дорослих
святочні картки у великому виборі

Пам'ятайте, що чужинця втіште най-
більше українським дарунком! Це най-
краще зацікавить його нашим народом!

Кооп. „БАЗАР”

**822-823 N. FRANKLIN STREET
Philadelphia 23, Pa.**

SPIRIT of FLAME

A COLLECTION OF THE WORKS OF

LESYA UKRAINKA

*Translated by Percival Cuny
Foreword by Clarence A. Manning*

„Неоцінений подарунок зробив Союз Українок Америки англомовному й українському світові, виданням перекладів поезій і драм Лесі Українки, пера П. Канді п. н. „Spirit of Flame”. Це великий крок уперед для введення Лесі Українки в західні культурні сфери. Це конкретне й речеве переконування чужинців і своїх, що не читають по-українськи, про високі етичні й естетичні вартості української літератури, де аргумент „ад окульос”, що українська література має своїх велитнів, про яких т. зв. Захід не знав зовсім, чи знав замало“:

Проф. Ярослав Рудницький
Замовлення приймає

**Ukrainian National
Women's League
of America, Inc.**

866 N. 7th St., Phila. 23, Pa.

Твори Софії Парфанович

Інші дні, новелі 90¢

Загоріла полонина
— новелі з Бойківщини 60¢

Київ у 1940 р.
спогади з подорожі 75¢

Чоловік та жінка 50¢

Замовляти в Централі СУА

ДИТЯЧИЙ САДОК

Комітету „Мати й Дитина”

**1835 North 7th Street
Philadelphia, Pa.**

**ПРИЙМАЄ ПІД ОПІКУ ДІТЕЙ
ПРАЦЮЮЧИХ БАТЬКІВ**

Фахова опіка :: Добірний харч

Phone: POplar 5-5190

EMIL KULCHYCKY

**2231 Fairmount Ave.
Philadelphia 30, Pa.**

полагоджує продаж домів
і нотаріальні справи
посилки грошей

Грошові перекази

Міняє платничі чеки

Phone ST 4-2056

МАРІЯ ГОЛОВАТА, властителька ОДИНОКОГО УКРАЇНСЬКОГО СКЛЕПУ

де можна набути: меблі до спальні, їдальні, кухні й гостинної; машини до прання; газові й електричні печі; Г.Е. холодильні (рефрижерейтор) і інші речі до окраси Вашого дому, а також телевізійні і радіо апарати найкращих фірм.

ЦІНИ ПРИСТУПНІ І НА ДОГІДНІ ЛЕГКІ СПЛАТИ
Склеп відкритий кожного дня від 9 ранку до 9 вечора
Вівторок і четвер від 9 ранку до 6 вечора

MARIA HOLOWATY

329 W. GIRARD AVENUE PHILADELPHIA 23, PA.

КОЖНА КАРНА ЧЛЕНКА СУА ВПЛАЧУЄ СВІЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ДАТОК ДО НАРОДНОГО ФОНДУ! — КОЖЕН ВІДДІЛ СУА МАЄ БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО КОМІТЕТУ (УКК) І ЗЛУЧЕНОГО УКРАЇНСЬКОГО АМЕРИКАНСЬКОГО ДОПОМОГОВОГО КОМІТЕТУ (ЗУАДК)!!!